

- Kínpadon Zakar Péter
- Isten veled, Zsuká!
- Tolvajtanya 2002
- Csak nézünk mint a moziban
- Miért pettyes a gyöngytyúk?

Főiskolai magazin

Kulturális Fesztivál:

ŐSZI PÖRGÉS

XIII. évfolyam 3. szám november

Gólyabál 2002

**November 5-én
a Tisza Szállóban**

21:00 Nyitótánc

22:00 GROOVEHOUSE

22:30 BON BON

23:00 Gólyaeskü

Utána hajnalig báli mulatság

a JOY együttesel

**Belépés az alkalomhoz
illő öltözetben!**

**Jegyárusítás a HŐK-irodán
vacsorával 1600, anélkül 600 Ft-os áron**

Mindenkit szeretettel várunk!

A tartalomról

Mi a helyzet Student FM? (10)

A Nobel-díjas Kertész Imre (11)

Mikrofonvégen Farkas Mihály (18-19)

Az élet figyel minket (25)

Van élet a férfiak után? (30)

Címlap: Csizser István

Az SZTE JGYTFK
hallgatóinak
magazinja
Kiadja az SZTE JGYTFK
Hallgatói Önkormányzata
Felelős kiadó
Nagy Zoltán Péter
Főszerkesztő
Varga Györgyi
Főszerkesztő-helyettes
Csizser István

Munkatársak: Balogh Edina & Antal Lajos (interjú-ász) •
Bardócz Ata (oázis) • Blackie & Lajos (hangár) •
Óstván (Béla apja, östálómester, dizájn) •
Cs. Szabó Zsuzsa (terítés, fotó) • Dajka Adam (internet) •
Márok Attila, Kovács Krisztián (grafika) • Neisz Laura
(eufória) • Nyunyecz (keresztTűz) •
Szabó Katalin (Túl oldal) • Szlancsán Rózsa (lélekmozgások)

Marketing

Görög Zsolt

Tördelés

Szakács László (WarNews)

Fényesedés

Nyunyecz

Terjesztés

Ibolya

A szerkesztőség címe

6725 Szeged

Boldogasszony sugárút 6.

tumagazin@mailbox.hu

t.u.webradio.hu

Telefon/fax

(62) 544-759

Nyomás

Engi nyomda

(62) 424-964

Megjelenik 3000 példányban

Az ismételt rovatot a Fialat Szegedi Írók Köre támogatja

Alapítva 1990-ben

Eng. szám: B/15K/19B/CS/1992

Handwritten signature

Szerkesztői levél

„Az emberek hülyék” Ezzel az aranyigazsággal már nagyon régóta egyet értek, de mostanában csak kapkodom a fejem, és bevallom egyre jobban elszomorít, amit ebben a fene nagy világban: a nagybetűsben tapasztalok. Drága dédmamám szokta mondogatni, hogy az ő idejében még békésebb volt a világ, most meg csak az erőszakot látja mindenhol, más sem köszön rá a TV képernyőjéről. Mert bizony az Ő élete már csak a házikója, az udvara, a családja, és a nagyvilág már csak a képernyőn keresztül gyűrűzik be kicsiny szobájába. Sokáig mondogattam neki, hogy ne féltsen, mert ez az eltorzult világgep csak a szenzációhajhászásnak köszönhető, de az elmúlt hónapokban magam is elbizonytalanodtam. Türelmetlenség, agresszivitás, butaság, önzőség, gyorsaság, érzéketlenség, és sorolhatnám még a negatív hatásokat, amik nap mint nap szembe jönnek velem az utcán. Mindennapos apróságokra most nem is térnék ki, mert nekünk magyaroknak megvan az az igen gyalázatos tulajdonságunk, hogy elrontott életünket, nehéz helyzetünkől adódó problémáinkat másokon verjük le. Miért van az, hogy Magyarország az elhalt ötletek tárháza, és miért van az, hogy ennyi valóban kiemelkedően okos emberrel, mégis itt tartunk? Ha a hülyeség fájna, ordítanánk. Ha az elmúlt jeles ünnepünkön, október 23-án nem is ordítottak, de néhány ember fütty-koncertje elhomályosította az ünnep meghittségét, és háttérbe szorította valódi jelentőségét. És most távol álljon tőlem, hogy politikailag elemezzem a történeteket, egyszerűen emberileg nem tudom elfogadni, hogy így gyalázzák meg apáink, nagyapáink eszményeit. Kérdelem én, ide vezet a hön áhított szabadság? Nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy egy szent dologból cirksuzt csináljon bárki, és kisajátítsa a nemzet ünnepét. Ehhez kellene egyszer felnőnünk, és akkor talán jobbra fordulnának a dolgok. Ezt neked és nekem kell megértenünk, az utca közönséges embe-
reinek.

De nehéz felnőni úgy, ha a médiából is a baromság árad, kereskedelmi tévéink az igénytelenségben müljünk alul egymást, és nem tudom megmondani, hogy melyikük kerül ki a szoros versenyből győztesként. Szintén 23-án keseredtem el, mert akkor is a valóság show-kat sugározták fő műsoridőben, és az értékes filmeket éjszaka vetítették. Azt hiszem ez tökéletesen tükrözi az uralkodó értékrendet. Sajnos egy kicsit gyomorforgató ez az egész.

És akkor még nem is szóltam a nagyvilágban zajló eseményekről, tragédiákról. Ártatlan emberek száza esnek áldozatul az erőszaknak, kicsit borzongtam belegondolni, hogy bármikor lelőhetnek valakit az utcán.

Nem tudom minek kellene történnie, hogy magához térjen szörnyű rémálmából világunk? Mindezek után mégis ki merem jelenteni, hogy bizakodom, korosztályom karrierista hölgyeivel elmentben egészen biztos vagyok abban, hogy egyszer tovább adom az életet, amit a leendő gyermekeink érdekében meg kellene tanulnunk egy kicsit szebben élnünk. Talán jó ötlet lenne nálunk is bevezetni a *Jövő kezdete* című film játékát. Tégy jót három emberrel és az a három ember is tegyen jót következő hárommal, és így tovább... Nagy kérdés lenne, mit gondoltok...

Handwritten signature: Varga Györgyi

SZTE EHÖK Sajtónyilatkozat

Tájékoztatás az Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöksége által megrendelt, 2002. áprilisában végzett kérdőíves felmérés tárgyában végzett vizsgálat eredményéről.

1) Az EHÖK megrendelte a kutatást, mert kötelessége, hogy tájékozott legyen abban, mi a kereslet, mit kívánnak a hallgatók a szervezettől. A kutatás egyfajta visszajelzés-gyűjtésként funkcionált. A kutatási terv arról szólt, hogy az EHÖK PR-konceptiójához szükséges egy ilyen felmérés.

2) A vizsgálat lezajlott

A lekérdezést 18 egyetemista végezte. A mintanagyság kialakítása a hallgatói létszám arányában történt. A beiratkozott államilag finanszírozott nappali tagozatos hallgatóknak a Tanulmányi Osztályok által megadott statisztikai adatai alapján kvótás elosztásban 50 jogi kari, 41 orvoskari, 72 bölcsészkar, 40 egészségügyi főiskolás, 40 gazdaságtudományi kari, 28 gyógyszerészkar, 35 mezőgazdasági főiskolás, 40 élelmiszeripari főiskolás, 20 konzervatóriumi, 60 természettudományi kari, 60 tanárképzős hallgatót kérdeztek meg. A kari épületekben, 2002. május 6-17 között, minden második kari hallgató megszólításával, önkéntes kérdőívvel. Elemző értékelő szöveg nem született.

3) Az adatbevitel folyik

Az adatbevitel és az (esetleges) megjelentetés finanszírozását a Szegedi Tudományegyetem Polgáraiért Alapítvány vállalta magára. Az adatbevitel a Hallgatói Irodán történik SPSS10 szoftverrel.

4) Az EHÖK elnökségének döntése értelmében az elnök három főt kért fel a kérdőívről való szakvélemény megírására Feleky Gábor szociológus (SZTE BTK tanácskezelő) Gábor Kálmán szociológus (OKI kutató és SZTE BTK oktató) Matiscsák Attila szociológus (OKI kutató, OFFI elemző)

5) A válaszok megérkeztek, és iktatásba kerültek

6) A szakértők véleménye

A felkért szakértők a kutatás fontosságának hangsúlyozásával együtt továbblendítő észrevételeket, megjegyzéseket és – természetesen – értő, segítő kritikát fogalmaztak meg és egyúttal kiálltak a kutatási téma bővebb (részletesebb, metodikailag az utolsó részletéig megalkotott, akadémiai szintű) vizsgálat mellett.

7) A kutatás tehát célját, az EHÖK kommunikációs stratégiája megalkotásának elindítását, elérte, mert

a) a kommunikációs elemek hasznos információkat hordoztak;

b) a PR stratégia számára a nyitott kérdésre adott vá-

laszokból begyűjtött számos információ biztos alapot jelent; ezen felül sikeresnek mondható, mert:

c) újabb, nagyobb szabású SZTE-kutatást ösztönöz, melyben nemzetközileg ismert szakemberek segídeknek majd;

d) elindított egy országosan egyedülálló tendenciát (a HÖK-nek kötelessége ismerni a hallgatók véleményét és ez nem megkerülhető a szervezeti ifjúságkutatásban);

e) a reagálások rámutattak arra, hogy a választási kampányidőszak érzékeny tette a közélet egyes szereplőit, mely érzékenység minden (akár nem odaillő) dologra kiterjedhet;

f) az SZTE, mint intézmény, minden tekintetben szabad légkörű intézményként jelent meg, ahol az egyetem vezetése komolyan veszi az egyetemi autonómiát;

g) két hét alatt az SZTE gyakorlatilag uralta a napi sajtó felsőoktatási tematikáját, összességében 21 riport, interjú, kommentár, jegyzet, glossza, sajtónyilatkozat jelent meg.

Mankó az Egységes Tanulmányi Rendszerhez

Mint arról korábban beszámoltunk, a Szegedi Tudományegyetem valamennyi karán bevezették az Egységes Tanulmányi Rendszer (ETR) használatát. Azt azonban kevesen tudják, hogy az SZTE honlapján a számítógépes rendszer, a „virtuális TO” használatában nagy segítséget nyújtó Tantervező modulhoz a kivitelező Dexter Kft. egy dokumentumot helyezett el, mely abban kíván segítséget nyújtani a hallgatóknak, hogy a lehető legegyszerűbb és leggyorsabb módon hozza létre a felsőoktatási tanulmányok egyik alapidokumentumának számítótanterveket.

A dokumentum célja kettős: egyrészt a program használatának konkrét lépéseit, a kezelői felületeket, menüsorokat, gombokat mutatja be, másrészt láttatni kívánja azt a struktúrát, ahogyan a tanterv felépül és ahogyan elfoglalja helyét a tanulmányi rendszerben. Ez a dokumentum tehát nem pusztán felhasználói kézikönyv. Ennek oka, hogy az ETR sem egyszerűen egy szoftver, hanem egy recept arra, hogyan lehet hatékony, a modern kor kihívásainak és a törvényi szabályozásnak megfelelő tanulmányi ügymenetet kialakítani.

Ahogy a receptektől is el lehet bizonyos mértékben térni a hozzávalók mennyiségét és minőségét tekintve, úgy az ETR is lehetőséget ad az egyéni sajátosságoknak, „ízlésnek” megfelelő feltételek kialakítására. Ahhoz azonban, hogy jóízűen együk meg, amit főztünk, szükség van arra, hogy néhány alapvető dologgal, a komponen-

sek funkciójával minél inkább tisztában legyünk.

A dokumentum három fő fejezetet tartalmaz. Az elsőben bemutatja a tantervnek a tanulmányi rendszerben elfoglalt helyét, összetevőinek funkcióját, egymáshoz való viszonyát. A másodikban rátér a Tantervező használatának kérdéseire, ez a tág értelemben vett felhasználói kézikönyv jellegű fejezet. A harmadikban ajánlást ad arra vonatkozóan, hogy a tanterv készítése milyen ügymenet esetében fog a lehető legeredményesebben és leggyorsabban lezajlani.

A dokumentum letölthető a www.stud.u-szeged.hu/etr/ címről.

Educatio Press

Medgyessy Péter a szegedi egyetemen

2002. október 14-én a Szegedi Tudományegyetem rektorának vendége volt Medgyessy Péter, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke, valamint Botka László és Újhelyi István MSZP-s országgyűlési képviselők. Dr. Mészáros Rezső rektor mellett az ülésen a rektorhelyettesek, Dr. Benedek György, Dr. Dobozy Attila, Dr. Seres László, Dr. Visy Csaba, valamint Dr. Tráser Ferenc gazdasági és műszaki főigazgató, Dr. Merényi Mária főtitkár és Döbör András, az SZTE Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöke vett részt. A megbeszélésen információink szerint tájékoztatták a miniszterelnököt az Ady téri építkezés állásáról, és szóba került az orvoskar közel egymilliárdos hiánya is. Döbör András, az EHÖK elnöke elmondása szerint tájékoztatta Medgyessy Pétert arról, hogy a szegedi hallgatói önkormányzat a kormányzati szándéknak megfelelően a normatíva emelésének döntő hányadát a tanulmányi ösztöndíjak növelésére fordította. Az EHÖK elnöke ugyanakkor felhívta a kormányfő figyelmét arra, hogy a hallgatói normatívát számításai szerint az évi 70.000 Ft két és félszeresére kellett volna emelni ahhoz, hogy annak reálértéke elérje a 90-es évek eleji normatíva reálértékét. A hallgatók nevében kérte a kormány támogatását az Egyetemi Uszoda megépítéséhez is, melyhez az előző városvezetés 45 millió forinttal már hozzájárult.

Educatio Press

TÖBB MINT ÖTSZÖRÖS volt a túljelentkezés Szeged Város Ösztöndíjára!

Oktober 11-én, pénteken, délelőtt 9 órakor ült össze a városi ösztöndíj kuratóriuma, és köszönhetően a kari hallgatói önkormányzatok alapos előkészítő munkájának, délután már nyilvánosságra is hozta az SZTE EHÖK

honlapján (www.sztehok.szeged.hu) annak a 100 egyetemi-főiskolai hallgatónak a nevét, akik ebben az évben részesülnek a havi 10.000 Ft-os tanulmányi ösztöndíjban. „A száz helyre 530-an pályáztak, ez rekordnak számít, és azt bizonyítja, hogy az EHÖK által évekkal ezelőtt kezdeményezett, és a polgármester, a város által támogatásra lelt ösztöndíjra a továbbiakban is nagy igény van” – nyilatkozta az Educatio Pressnek Jancsák Csaba, a Kuratórium tagja. Döbör András, az SZTE EHÖK elnöke elmondta, hogy a száz helyet igazságosan, többé-kevésbé a kari hallgatói létszámok arányainak megfelelően próbálták elosztani a hallgatók között, ezért még a pályázatok megismerése előtt eldöntötték a kari létszámokat. Ennek megfelelően 9 jogász, 4 közgazdász, 24 bölcsész, 18 természettudományis, 3 konzervatóriumi, 4 élelmiszeripari, 8 orvos, 4 gyógyszerész, 4 egészségügyi, 18 tanárképzős, 3 hittudományis, valamint 1 hódmezővásárhelyi hallgató kapott ösztöndíjat.

Educatio Press

AIDS Világnap – Csongrád megye

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Csongrád Megyei Intézete pályázatot hirdet Csongrád megye 14-24 éves fiataljai számára a 2002. évi AIDS Világnap alkalmából.

A pályázat célja, hogy ifjúságunk továbbra is őrizze meg országunk más népekhez viszonyított alacsony HIV fertőzöttségi mutatóit. Ezért *Mit tudunk az AIDS-ről*, *Az AIDS veszélyei*, és *Hatékony AIDS prevenciók program középiskolások és/vagy egyetemisták, főiskolások körében* témákban írásművek, dolgozatok, projektek beküldését várják egyéni vagy csoportos pályázóktól minimum 3, maximum 10 oldal terjedelemben. A beküldési határidő: 2002. november 15. A pályázatokat az alábbi címre lehet beküldeni: ÁNTSZ Csongrád Megyei Intézete Egészségvédelmi Osztály 6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11., vagy e-mail: evo@antszcsm.hu.

Elnyerhető díjak:

I. díj	25.000,-Ft értékben
II. díj	15.000,-Ft értékben
III. díj	7.000,-Ft értékben

A bíráló bizottság a díjakat megoszthatja, és további díjakat állapíthat meg. Az ünnepélyes díjátadásra az intézet 2002. évi AIDS Világnapi rendezvényén kerül sor. Az első három helyezettnek lehetőséget nyújtanak pályázatuk ismertetésére.

Educatio Press

K r e d i t t a n o d a

Felhívjuk a 2002/03-as tanévben nappali tagozaton tanulmányaikat megkezdő „C”-szakosok figyelmét arra, hogy 50%-os fizetési kedvezményben részesülhet az a hallgató, aki az előző félévben az alapszakjain 15 kreditpontot elérte és ezt írásban kérvényezi (Dr. Homor Géza Oktatási Főigazgatóhelyettes Úrhoz kell „címezni” a kérvényt, a minta megtalálható a Hallgatói Önkormányzaton a titkárnőnél).

Ha a hallgató nem végez az előírt képzési idő alatt, a továbbiakban nem illeti meg ez a kedvezmény. Ha alapszakjait az előírt képzési idő alatt teljesíti, további két félévre jogosult a

kedvezményre, a 10. félév után a teljes összeget fizetni.

Szeptember első hetében megalakult az EHÖK Tanulmányi Tanácsadó Szolgálata (továbbiakban TT SZ). Feladatául a Szegedi Tudományegyetemen (SZTE-n) belül a tanulmányi feladatok orvoslását tűzte ki egyetemi szinten. (A karspecifikus feladatokat ezen túl is a kari tanulmányi képviselő fogja ellátni.) A TT SZ tagjai a SZTE kari tanulmányi referensei, illetve tanulmányi tanácsadói, akik kortárssegítőként segítik a koordinátor munkáját.

A TT SZ elérhetősége: Márton Imre megtalálható az EHÖK irodán hét-

főtől péntekig 8 órától 16 óráig. Ezen kívül a tantan@levele.hu e-mail címen lehet kérdéseket, észrevételeket közölni. A www.sztehok.szeged.hu oldalon a TT SZ-el kapcsolatos információk állnak a rendelkezésükre.

A fogadóórák időpontjai véglegesek. A következő időpontokban találhattok meg a Hallgatói Irodán:

Fogadóórák:

Héftő:	15:00 – 17:00
Kedd:	14:00 – 16:00
Szerda:	16:00 – 17:30
Csütörtök:	14:00 – 16:00

Alattányi István
tanulmányi referens

TÁK novemberi program

November 6 (szerda): 19:00: Rozsdamaró táncház

November 7 (csütörtök): 19:00: Zádori Róbert-Varga István: Erdélyi barangolások

November 21 (csütörtök): 19:00: Dr. Ringler Mária: Amerikai nemzeti parkok

Diaest a Dia-lóg klub szervezésében

November 28 (szerda): 19:00 Rozsdamaró táncház

November 29 (csütörtök): Insipid csendes-ülős koncert

Hallottad már?

Főiskolánkon évtizedek óta működik Vöröskereszt Alapszervezet. A szervezet célja, hogy segítséget nyújtson a rászorulóknak, hátrányos helyzetűeknek. Adományaiddal Te is hozzájárulhatsz céljaink megvalósításához. Ezért kérünk, ha felesleges, de még jó állapotban lévő megunt játékaid, könyveid, fröszereid vannak juttasd el azokat a Kémia Tanszékre Dr. Herzfeld Rozália tanárnőhöz még november folyamán. Ezekkel az apróságokkal ugyanis halmozottan hátrányos helyzetű óvodás, általános iskolás gyerekeket szeretnénk meglegelni mikulásra és karácsonyra. CSOMAGJAITOK tartalmazhatnak édeséget, szaloncukrot és tisztálkodási felszerelést is.

A Vöröskereszt Szervezetét pénzzel is támogathatjátok, jelképes összeg ellenében Vöröskeresztes tagokká is válhattok.

Szeretnénk arra is felhívni a figyelmeteket, hogy ebben a félévben újra megszervezzük a VÉRADÁST, amelynek pontos helyét és idejét plakátainkról tudhatjátok meg. Véreddel életet menthatsz!

Ha úgy érzed, hogy tudsz segíteni valamiben, szeretettel várunk a Kémia Tanszéken.

Szívesen vesszük ötleteidet, válaszolunk kérdéseidre.

Fejes Mária

Támogatóink:

A Nizzai Szerződés

avagy miről is szavaztak az írek?

A Nizzai Szerződés egy új szakasz kezdetét jelenti az Európai Unió bővítésre való felkészülésében, amelynek célja a közép- és kelet-európai, mediterrán és balti államok befogadása. A korábbi Alapszerződések módosító Nizzai Szerződés akkor lép életbe, amikor minden tagállam parlamenti szavazás vagy népszavazás útján azt ratifikálta.

Az európai intézmények és szervek összetételét és működését még az 50-es években fogadta el a hat alapító tagállam: Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg és Hollandia. Az azóta lezajlott négy bővítés eredményeképpen már az Uniónak 15 tagállama van: a hat alapító tag, Dánia, Görögország, Spanyolország, Írország, Ausztria, Portugália, Finnország, Svédország és az Egyesült Királyság. Ennek ellenére, az 1979-ben bevezetett közvetlen európai parlamenti választásoktól eltekintve, az Európai Közösség megalapítása óta nem került sor jelentősebb intézményi reformra. A tíz csatlakozásra váró ország belépése után a tagállamok száma 25-re nő.

Az Alapszerződések a nizzai csúcstalálkozón (2000. december 11.) történő módosítását előkészítő Kormányközi Konferencia feladata az volt, hogy választ adjon egy döntő jelentőségű kérdésre: hogyan tud Európa továbbra is hatékonyan működni kétszer annyi tagállammal? A Kormányközi Konferencia előtt állt a kihívás, hogy több helyen is javítson az intézményi kereteken.

Az EU Alapszerződéseit csak a tagállamok kormányainak képviselőiből álló Kormányközi Konferencia keretében lehet módosítani. Az előkészítő munkát az Európai Bizottság és a tagállamok kormányainak képviselőiből álló munkacsoport végezte – a Szerződés módosításáról a végső döntést a tagállamok állam- és kormányfői hozták meg az Európai Tanács keretében, amelynek ülésén a Bizottság elnöke is részt vett. 2001. február 26-án az állam és kormányfők aláírták a Szerződést. Ezt követte a ratifikációs folyamat, amely az írek népszavazásával zárult le. (Minden egyes tagállamnak a saját alkotmányos rendje szerint kell ratifikálnia a Szerződést – parlamenti vagy népszavazás útján.)

A Nizzai Szerződés növeli a Európai Parlament szerepét a jogalkotásban. A Szerződés a bővítés után 732 főben maximálja a képviselők számát, és felosztotta a képviselői helyeket a (jelenlegi és leendő) tagállamok között – ez a következő (2004) európai parlamenti választásokkal lép érvénybe. (Magyarország 20 képviselői helyet kapott.)

A Tanácsban a tagállamok kormányai képviseltetik magukat (az aktuális kérdés szakminiszterei vesznek részt az üléseken, az elnöke az EU soros elnökségét ellátó ország minisztere). Minden tagállam hat hónapig tölti be az elnökséget egy előre elfogadott sorrend alapján (2002. II. félévben Dánia). A Tanács a Parlamenttel közösen jogalkotói és költségvetési szerepet lát el. A Nizzai szerződés a Tanács döntéshozatali eljárását módosította: a 25 tagot számláló Unióban rendkívül nehéz lenne egyhangú döntéseket hozni. A reform ezért csökkentette azon kérdéskörök számát, amelyek esetében a tagállamok megvétózhatják a döntést; a jövőben számos kérdésben lehetővé válik tehát a minősített többségi döntéshozatal. A nizzai reform értelmében 2005 elejétől megváltozik a szavazatok súlyozása is, meglehetősen bonyolulttá válik. A minősített többség eléréséhez a következőknek kell teljesülni: egy döntés bizonyos számú szavazatot kap, a döntést a tagállamok többsége elfogadja – ezen felül a tagállamok kérhetik annak ellenőrzését, hogy a leadott szavazatok az Unió lakosságának legalább 62%-át képviselik-e, és amennyiben ez az arány 62% alatt marad, a döntés semmisnek tekinthető. A Bizottság független szerv, melynek feladata az Unió tagállamok közös érdekeinek képviselete. Szerepet játszik a jogalkotásban, felelős a közös politikák végrehajtásáért, a költségvetési adminisztrációért, képviseli az Uniót a külkapcsolatokban, nemzetközi tárgyalásokat folytat, stb. A Bizottság kollektíven a Parlamentnek felelős, döntéseit egyszerű többséggel hozza. Létrejötté óta a Bizottságba a legnagyobb tagállamok 2-2, a többiek 1-1 tagot delegálnak. A Nizzai Szerződés 2005-től tagállamonként egy főben maximálta a biztosok számát. A reform továbbá növeli a Bizottság elnökének hatalmát.

Neisz Laura

„Kínpadon”: dr. Zakar Péter

Hol nőtt fel, és hol szerezett egyetemi diplomát?

Budapesten születtem és ott jártam gimnáziumba, azután jelentkeztem a JATE-ra történelem-földrajz szakra, de helyhiány miatt nem vettek fel. Ez akkoriban azt jelentette, hogy bár megvolt a pontszámom, mégsem fértem bele a keretbe. Így kerültem Nyíregyházára népművelés-földrajz szakra, egy évet jártam oda. Ezután jöttem Szegedre, először a már említett szakokra, majd voltam három szakos is, de a földrajzot leadtam és végül filozófiából és történelemből szereztem diplomát. Az egyetem kezdetén még egyáltalán nem készültem történelemszakra és az első komolyabb vizsgámon meg is jósolták, hogy belőlem nagy geográfus lesz, mégsem így történt.

Mit jelentenek az egyetemi évek, és merre járt szórakozni?

Az igazság az, hogy én nagyon visszahúzódnó fiú voltam, amit most talán nehéz elhinni rólam. A legrosszabb fajtaból, mert lányból még csak el lehet viselni a szorgalmas típust, de én nagyon kedveltem a tárgyaimat és jól elvoltam otthon. Bulizni csak azóta járok, mióta a Történelem tanszéken tanítok. Akkoriban viszont külföldre sokat utaztunk, ezek nem voltak nagy tételek, könnyű volt eljutni például Prágába.

Érdekes volt az akkori egyetemi légkör politikailag, mert akkor kezdődtek a diákmozgalmak, amikben én nem vettem részt, de az összes barátom és ismerősöm benne volt. Mindenki tudta és érezte, hogy változások lesznek.

Pezsgő korszak volt ez az időszak, rengeteg szamizdat irodalom forgott kézen, és több addig betiltott könyv is megjelent.

Jobb volt akkor fiatalnak lenni?

Nem azt mondanám, hogy jobb volt vagy rosszabb volt, egyszerűen más. Akkor volt Magyarországon a progenerációnak az utolsó hulláma, de nem a legjobb, de akkor még játszott például a P. Mobil. Erről jut eszembe, hogy nagyon szeretem a rock zenét, P. Mobil koncertekre mindig, mindenhová elmentem. Az első koncertjükön 1978. október 15-én voltam egy szolidaritási rock fesztivál keretében, a kubaiakkal szolidaritottunk az imperialista elnyomás ellen.

Az ember egyébként onnan tudja, hogy öregszik, hogy nem ismeri rendesen a mai együtteseket...

Visszatérve az akkori légkörre, minden más volt, világosak voltak az erővonalak. Egy párt állt hatalmon, nagyon

világos ideológiával, és mindenki, aki azzal nem értett egyet, egy táborba tartozott. Ma kicsit átláthatatlanabbak az erőviszonyok.

Amit viszont nagyon irigylésre méltónak tartok ma, hogy a tanulási lehetőségek, a külföldi ösztöndíjak sokkal szélesebb körűek. Nem azt mondom, hogy a mi időnkben elképzelhetetlen volt, hogy valaki külföldön tanuljon, de ritkaság számba ment.

De nehéz az összehasonlítás, mert az ember egyszer fiatal, most pedig már nem vagyok annyira az, és ezért nem is látom, hogy mi a jó vagy rossz.

Említette, hogy nem történelemszakra készült, hogyan került mégis erre a pályára?

Ez érdekes, mert valóban az egyetem kezdetén a történet-

tem a legkevésbé, az ókor szigorlatomon tulajdonképp meg is kellett volna, hogy bukjak. A kötelező irodalomban Marx és Engels művei is szerepeltek, és én azt hittem, hogy ezek csak a kötelezőség kedvéért vannak a tételsorban. De nem így történt, és természetesen belehúztam, de a többi tétel kihúzott a bajból.

Érdekes tanárok oktattak az egyetemen, de a többségük szellemiségében tőlem távol állt. Volt egy oktatónk, akinek nem volt történelem szakos diplomája, mégis azon a szakon tanított. Ő Katona Tamás, és nagyon sokan neki köszönhetjük, hogy elkezdett bennünket érdekelni az 1848-49-es forradalom és szabadságharc. Mesélt nekünk és a tanítása engem nagyon meglepett, nála éreztem először, hogy a történelem az életről szól. Határozottan lehetett érezni, hogy hús-vér emberekről beszélünk, akik szerettek, küszködtek, meghaltak.

Nagyon meghatározó volt számomra a szakdolgozatom írása is. Ma is, tanárként azt tapasztalom, hogy az ember sokszor tanárt választ először és csak utána témát. Ez az én esetemben is így történt, Katona tanárurat választottam, és az ő javaslatára írtam Görgey hadügyminiszeri működéséről. Ez a dolgozat biztos nem a legjobb munkám, de megjelent a Hadtörténelmi Közleményben. Innen datálódik a kapcsolatom a hadtörténettel, de viszonylag hamar az egyháztörténethez nyergeltem át.

Mikor került a Történettudományi Tanszékre?

1989-ben diplomáztam, és úgy gondoltam, ha pályázok különböző állásokra, valahová felvesznek. Nos ez nem így történt, Szegeden nem tudtam elhelyezkedni, így kerültem Békásmegyerrre egy általános iskolába. Ez nem volt túl jó,

mert magyart is kellett tanítanom, de diplomám nincs belőle, nem is tudom, hogy mi kárt okoztam a gyerekekben. És egy év alatt rájöttem, ez nem nekem való, más beállítottság szükséges arra a pályára.

A Történettudományi Tanszékre ezután kerültem. Marjanucz tanár úr elment alkotói szabadságra és őt helyettesítettem, majd itt ragadtam.

Messze földön híres szigorúsáról, már a gólyatáborban is érdeklődtek az óráiról az elsősök. Ezt hogy kezeli?

Próbálkozom azzal, hogy jobban értsék a diákok, miért vagyok szigorú. Idén az első órán elmeséltem, miért szeretek tanítani, s hogy személyes támadásként élem meg, ha valaki nem szereti a 19. századi magyar történelmet. Én szeretem azokat, akiket tanítok, ha ez nem így lenne, nem lenne értelme ezen a pályán maradnom.

De a személyes dolgoktól elvonatkoztatva azt tapasztaljuk, hogy meredeken zuhan lefelé az oktatás színvonala, azonban nem hiszem, hogy ez azért van, mert a hallgatók butábbak lennének, mint mi, vagy mi butábbak lettünk volna, mint Szekfű Gyuláék. Mégis azt látjuk, hogy a '20-as, '30-as években Magyarország élvonalába tartozott a történettudomány. Kétségtelen, hogy ma is vannak jó történészek, de egy picit más a helyünk és helyzetünk.

Pályám során különböző tanári stratégiákat látok, sokan kerülnek a konfliktusokat, megtartják az óráikat, és nincs komolyabb számonkérés. Majd elmennek kutatni, előadni és ott bizonyítanak. Ez nem biztos, hogy elítélendő.

Én is szeretek előadni járni, de arra törekszem, hogy valamit behozzak a lemaradásból.

Úgy érzem, hogy egy kommunikációs probléma is övezi az én szigorúságomat, mert az előző évben doktoranduszokat tanítottam a JATE-n, s amikor megláttak, egy "JAJJ"-al fogadtak.

Mondják azért, hogy sokat enyhültem. A szigorúságom hátterében tehát az általam tanított korszak szeretete áll, s az, hogy úgy gondolom, az idő gyorsan telik, s akkor miért ne csináljunk valami értelmeset. A hallgatóknak is ezzel teszek jót.

A tanítás mellett mivel foglalkozik?

Néha megkísért a gondolat, hogy jobb lett volna, ha kutatónak megyek, nagyon szeretek levéltárban puszítani, mert itt az ember találkozik az étellel. A

történelemben az a jó, hogy emberekről szól, és sokat lehet nevetni. A kutatások mellett sokat publikálok, és konferenciákra járok előadni. Nem panaszkodhatom, hogy nincs mit csinálnom. Számomra ez egy ideális helyzet.

Történész hallgatóként tudom, hogy egy diáknak mit jelentenek a töris bulik és a harmad éves kirándulás. Mégis Önnek mit adtak ezek az elmúlt évek folyamán?

Az az igazság, hogy én sokáig nem vettem részt a kirándulásokon, de valahogy az évek folyamán mégis belecsöppentem és kialakult, hogy én szervezem. Néhány évvel ezelőtt felvetődött, hogy ne legyen kirándulás, mert sok problémával jár a szervezése. És óriási veszély, mert az életkori sajátosságokból adódóan történhetnek érdekes dolgok. Néhány kollegával azonban azon a véleményen voltunk, hogy nem szabad abbahagyni, mert ez az egyik legjobb része a tanszékünknek. Én nagyon szeretek hallgatókkal kirándulni, azt nem tudom, hogy ők szeretnek-e velem, mindenesetre én nagyon élvezem. Az elmúlt években elég sokfelé jártunk, és persze rengeteg az emlékezetes történet. És a bulik mellett hasznosak is ezek a túrák, mert bár a hallgatók nem veszik észre, de sokat tanulnak. Az a szép a történelemben, hogy el lehet menni, és meg lehet nézni. A mi oktatásunk nagyon verbális, mindenki mondja a magáét, én is nagyon szeretek beszélni, de ha elmegyünk és megnézzünk egy várat, akkor láthatjuk, hogy mit jelentett ez valamikor. Semmiképp sem hagynám ki az évből ezeket a kirándulásokat, mert nagyon sokat adnak, és közelebb is kerülnek egymáshoz a diákok, és én is másként ismerem meg őket.

Varga Györgyi

Rajongótábor

STUDENT FM – A hallgató rádió

Mindenféle pletyka kering a tavasszal egy hónapig sugárzó Student FM mostani sorsáról. Miért nem indult el ősszel. A jelenlegi helyzetről Molnár Péterrel, a rádió megálmodójával beszélgettünk.

Ígéretünkkel ellentétben nem indult el szeptemberben a „hosszú távú” sugárzás, aminek több oka is van. Egyrészt az eredeti csapatból a nyáron kivált néhány fontos ember, mert úgy gondolták nélkülünk, politikai hátszéllel csinálják meg a rádiót. Erről sem nekem, sem a másik három embernek, aki az ügyben kompetens lett volna nem szóltak, elváltak útjaink. Ők próbálják a maguk szerencsésjét ezen a vonalon. Szerintem nem érdemes politizálni egy diák médiumban és olyan emberekkel „kötni” üzleteket, akik 3-4 év múlva kamatostól várják visszsa a segítséget. Lehetne persze támogatni valamelyik politikai oldalt, de ez elég rövidtávú gondolkodás, el is zárkózunk ettől.

Egyébként nem emiatt nem indultunk, ez csak a háttér. Sokkal prózaibb az ok. Az ORTT másként gondolkodik a kisközösség fogalomról (Kisközösségi rádiózásra írtak ki pályázatot). Számukra egy meghatározott területen belül élő embereket, vagy az ezeken belüli csoportokat jelenti. Mondjuk a tarjáni Depeche Mode rajongókat. Lehet pályázni és utána „ingyen” rádiózni, de max 10 W-al lehet sugározni (a tavasszal kb. 90-100 W-al adtunk) és max 1 km-es körzetbe.

Ez mire lenne elég?

Nagyjából a belvárost lehetne beszórni, aminek elég kevés értelme van. Tulajdonképpen csak ott nem lehetne fogni, ahol kellene (kollégiumok, albérletek többsége). Csinálhattunk volna egy baromi költséges rádiót a saját örömeinkre, amit senki nem hallgat, mert technikailag lehetetlen. Ennek már csak azért sem lett volna értelme, mert sem az egyetem, sem épeszű vállalkozó nem támogatta volna úgy, hogy biztonságosan lehessen rádiózni. Értem ez alatt azt, hogy csak a stúdió felhúzása tíz millióra kerülne és ennél kicsit több az éves minimum működési költség. Nagyon jól lehetne gyakorlatozni a médiásoknak egy km-en is, de az hogy csak a körülig szól el ugyanannyiba kerül, mintha Vásárhelyen is hallgathatnák.

Akkor mit lehet csinálni?

Beadni egy kérvényt az ORTT-hez és várni úgy másfél évet, mire kapunk (ha kapunk) frekvenciát.

Elképzelhető, hogy nem kaptok?

Nagyon sok múlik az ORTT-n és a Hírközlési Főfelügyeleten. Van-e szabad freki még Szegeden? Adható-e ki olyan, amibe a jugoszláv hivatalok is belemennek? Sok-sok kérdés. Egyelőre megválaszolatlanul. Ettől függetlenül pozitívan állunk hozzá. Néhány éve írt ki pályázatokat az

ORTT non-profit rádiózásra, amit kifejezetten egyetemi rádiók kialakítására lett volna jó. Ezt nem vették nagyra és azokkal, akik ezt megvalósíthatták volna (egyetekmek) nem közölték.

Nem félték, hogy valaki most pályázott és a helyetekbe lép?

Nem. Tudom, hogy mennyi munka kell, ahhoz, hogy felhúzzon valaki egy rádiót. Furcsa lenne, de tudnék neki örülni, ha holnap megszólalna Szegeden egy rádió. Igazolna minket, hogy az ötletünk jó.

Mik a terveitek?

Első körben felkeressük majd az egyetem vezetőit, hogy elnyer-

jük támogatásukat. Az SZTE EHÖK eddig is az ügy mögött állt (mellette a TTK HÖK és a JGYTFK HÖK), ők tették lehetővé az áprilisi sugárzást, reméljük ők a továbbiakban is segítik az ügyet, de újra megkeressük a többi hallgatói önkormányzatot is. November elején elindítunk egy nagyon hosszú folyamatot, aminek sok-sok állomása lesz, de remélem kintartóak leszünk annyira, hogy 2004-ben valamilyen megszólalhasson a szignál az éterben.

Az még nagyon messze van. Addig teljes csend?

Nem, nem teljes. Ha össze tudjuk hozni a pénzt és a magasságos hivatalok is úgy gondolják, akkor tavasszal egy hétig újra fogunk szólani, kísérve ezzel az Amatőr Zenekarok Országos Fesztiválját. Van még terv netes rádióra is, de az egy nagyon más műfaj...

Az Est, a Tilos Pesten valami hasonlót csinál, fiataloknak szól, lazán veszik és ők is sokat kínlódtak azzal, hogy kapjanak frekit. Példaképek?

A kínlódásban? Persze. De ők is nyertek. Egyébként is vannak közös jellemzők. Talán mi nem voltunk és nem leszünk annyira underground-ok, mint a Tilos, de mások leszünk, mint egy kereskedelmi adó. Az ember lesz a középpont, az, hogy szóljon a rádió a hallgatóhoz, ne csak zene menjen, mert arra ott vannak a CD-játszók...

Megéri ennyit várni?

Miért érné meg jobban feladni? Ez egy régi álmom és örülök, hogy sokan tudnak velem együtt álmodni. Túl jó ötlet ez ahhoz, hogy ne legyen érdemes megcsinálni, ráadásul olyan embereket indíthatna el a pályán, akiknek kevés esélyük van a kitörésre.

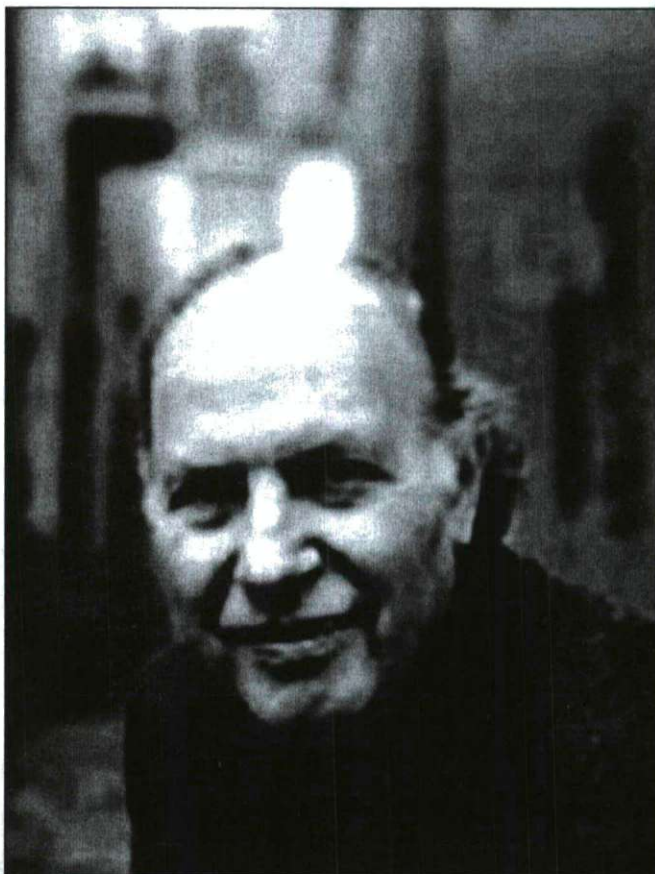
T.

Kis MAGYAR sikertörténet

Tegye fel a kezét, aki a Nobel-díjátadást övező sajtóvisszhang előtt képes lett volna két épkézláb mondatot dadogni Kertész Imréről! Na jó, csak egyet... Legalább egy felet, valaki, könyörgöm!!! Hetvenharmadik születésnapját ünnepli nov. 9-én, s kisebb-nagyobb – olykor végzetesnek tűnő – megszakításokkal (kényszerkiruccanás Auschwitzba, stb.) közöttünk élt, mégsem ismerjük igazán...

Ki tudta például, hogy kezdeti – zajos – sikerei mint tingli-tangli operettecskéék szerzőjét köszöntötték? (Lehet, jobban örülne, ha továbbra sem emlegetnék?!) Vagy, hogy az ötvenes évek elején, a legpiszkosabb tisztogatások fénykorában „író, a Világosság című folyóirat munkatársa” titulusát, a roppant testre szabott, és káderfűl számára sokkal szebben csengő „gyári munkás, a Kohó- és Gépipari Minisztérium Sajtóosztályának munkatársa” címre cserélte? És, hogy három év múlva már „szabad foglalkozású író, műfordító”, ami nagyjából egyenlő a „Közveszélyes munkakerülő”-vel, és üldözendő? Aztán ott az a rengeteg kitüntetés. 1989-ben a József Attila-díj mellé „Aszu-díjat” kapott (csak nem tokaji?!), 1990-ben pedig az „Év Könyve” és az „Örley-díjra” is őt ítélték a legérdemesebbnek. (Pedig biztos jobban örült volna egy „T-Örley”-nek...) Halványan dereng, ugye: „Min-

dendíjak-díját” valami *Sorstalanság*ért kapta, amiről valahogy a Holocaust ugrik be... De ki gondolná, hogy ezt, a huszonhét éve megjelent – egyébként legelső – regényét a Magvető kiadó először visszadobta, mondván: „ANTISZEMITA”?! Tényleg, egy könyv az auschwitzi náci haláltábor életéről, egy deportált tollából hogy is lehetne más, mint zsidógyűlölő? Sőt, egyenesen fasiszta propagandamű, kár szépíteni!

Október tizedike óta azonban dagad a mellünk. Sokkal többet ugyan ma sem tudunk róla, de olyan jó felsóhajtani: „Ja, mán megin’ kaptunk egy noubeldíjjat! A mi kuvaszunk kölke maga mögé utasította azt a híres-neves Kunderát meg Updike-ot. Bizony, bizony, ilyenek vagyunk, mi, magyarok...” Arról persze igyekszünk tudomást sem venni, hogy az ünnepektől hosszú évek óta Berlinben él és erre az elismerésre sem magyar oldalról terjesztették fel... Spongyát rá! Ő a miénk! Ragaszkodunk hozzá – amióta ismeri a világ. Sajnos, ilyenek is vagyunk...

„Kissé” leegyszerűsítve úgy áll a dolog, hogy ha Hitler nem lett volna, kis hazánknak talán ma sem lenne Irodalmi Nobel-díjasa... Igaz tehát a népi bölcsesség: „Minden rosszban van valami jó!”

Éljen, Imre Kertész, a legnagyobb MAGYAR író!

Zakatola Magdaléna esete

III. rész - Végállomás

Kalandregényem tovább folytatódott, méghozzá az ország „vadkeleti” részén, pedig a távolság nem túl jelentős, mindössze Nyíregyházától Szegedig tartott. Mégis bizton állíthatom, nagyobb élmény egy gyorsvonat fülkéjében hallgatni a népi bölcseségeket, mint egy sterilizált nyugati mintájú IC légkondicionált kocsjában végigszáguldani a nagy Alföldön.

Miután kihagytam életem legnagyobb és legkorábbi üzletét, a szomszédos fülkében némi nyugalmat remélve folytattam utamat. A hangulat már-már családias volt, négy idősebbekből álló társaság falatozott a legnagyobb étvágygal mellettem. De nem ám a szintetizáló anyagokkal dúsított modern konyha „remekei” szerepeltek az étlapon, hanem igazi háztáji! Egy kis szalonna, zöldségek a kiskertből – nyilván biotermékek lehettek. A biztonság kedvéért mégis megmosták őket, s akár egy jó pikniken a természet lágy ölén, a vizet minden szemrebbenés nélkül locsolták közben a padlóra. Nem baj, ma úgyszólván kánikula lesz, hamar felszárad, a mosás egyébként is ráfér a fülkére – gondoltam magamban. Deszertnek előkerült a házi sütésű torta is, mely után nem maradhatott el a kézmosás sem – szigorúan a fent említett módszert alkalmazva.

Sokáig itt sem hagytak saját gondolataim útvesztőiben lubickolni, gyorsan meg is kérdezték: „Meddig megy aranyos?” Szegedig – válaszoltam gyorsan – Cegléden át kell szállni. „Jaj de jó, akkor majd követjük, nem ismerjük mi a járást, faluról gyöttünk.” S mindezt olyan természetességgel, hogy a vicceskedni próbáló városi fiatalok el sem hinnék, hogy van, aki tényleg ilyen – a szó legnépszerűbb értelmében – ízesen beszél.

A falatozás utáni pletyka tárgyát már előre tudtam, a korosztály szinte közhelyszerű és állandó témája szerepelt itt is. Figyelem! A nőknél a bukósisakszerű dauerfrizura, az otthonkához hasonló „utcai” ruha, a férfiaknál a rózsaszín ing, a világos műbőr öv, a sűrű vászonnadrág enyhén bővülő szárral, és természetesen fésűvel a farzsebben szinte száz százalékosan predesztinálja a következő témákat: család, gyerekek, unokák, sorozatok... Aki ezeket el szeretné kerülni, válasszon másik fülkét! De legalább most egytől megkíméltek, a világ összes betegségétől, ami minden 60 feletti utast kivétel nélkül gyötörni szokott.

Unatkozni így egyáltalán nem maradt időm, bár ez egyébként is megoldható, ha az embernek nincsenek „szó-

rakoztató” útítársai, találja fel magát! Egy meglehetősen hosszú és kimerítő, de leginkább tartalmas hét után (hétfő: JATE Klub, kedd: Vízmű Klub, szerda: SZOTE Klub, csütörtök: Reghős – még régi fénykorában) péntek hajnalban lakótársaimmal elindultunk hazafelé, hogy egy kicsit kipihenjük az elmúlt napok fáradalmait. Az egész heti nemalvás, valamint a delírium tremens stagnálása meglehetősen antiszociálissá tett minket, ezért már előre rosszul voltunk a várható tömegetől, és senkit nem akartunk rajtunk kívül a fülkénkben tudni. A heti kemény edzésnek azonban meg is lett az eredménye, hiába volt olyan tömeg a vonaton, hogy még a folyosón is álltak az emberek, és vezetékszakadás miatt hiába volt két és fél óra helyett négy és fél óra az út, hozzánk bizony egy árva lélek sem kísérelt meg bejönni.

Ha már a késésnél tartunk, nálunk például egy vezetékszakadás lehet az oka, nem úgy, mint Görögországban, ahol a Volánhoz hasonlóan kezelhetik a menetidőt. Egyik ismerősöm pár hónapos ösztöndíjat nyert, s kihasználva az alkalmat, utazgatott is bőven a görög vasúttal. A kirándulás azonban a vártnál kicsit hosszabbra sikeredett, s egy fél órával lekészte a vonatot, ami azt jelentette, hogy –majd csak holnap tud továbbmenni a semmi közepéből, az pedig már késő lett volna. A görög vendégszeretet és az ottani vasúti Rt. azonban nem ismer lehetlent, így a vonat a következő állomáson megfordult, s visszajött barátunkért! Hogy mivel magyarázták a késést a többi utasnak, az már nem is olyan fontos...

A néhány emléket felidézve meg kell hogy állapítsam, a hosszú utak nem is mindig olyan unalmasak, s a kalauzok, illetve jegyvizsgálók sem a világ legrosszabb emberei. A szakma sem tartozik a legutolsók közé, még ma is sokan jönnek ide, Zakatola Magdaléna például a faiparból jött át. Régebben ez egy nyugdíjas állás volt, most már elég sokat változott, de még mindig egy biztos hely – mondta Magdi.

S végül, ha mi mégsem leszünk a MÁV familia népes csapatának tagja, gondoljunk csak bele, milyen jó partner lehet egy vasutas. Vonzó egyenruha, számtalan kedvezmény... És ha bekövetkezett a lámúr, számos közös slágerünk lehet, kezdve azzal, hogy „Az én rózsám vasutas...”, hogy csak a legismertebbet említsem. De van még rengeteg szerelmes nóta, például: „Megy a gőzös...”! Hogy ez nem túl romantikus? Dehogynem! Gondoljunk csak Koltai és Pécsi Ildikó enyhén szexuális töltetű, heves táncára az *Indul a bakterházban!* Mi az, ha nem szerelem?!

bendegúz

És mi hogy vagyunk...

**Tudom nyári élményekkel
 háborgatni nem túl szeren-
 csés az olvasókö-
 zönséget,
 így no-
 vember
 tájékán,
 mégis egy
 apró momentuma erő-
 sen szöget ütött a fejembe.
 Történt is ez egy fesztiválon,
 ahol egy általam kifejezet-
 ten preferált zenekar (mel-
 lesleg szegediek)
 frontembere
 arra biztatta
 az ifjú főiskolá-
 sokat és
 „egyemistákat”, hogy
 nézzenek sok reklámot!
 Azért annyira nem kell el-
 hinni, hogy ezért írok most
 a reklámokról, de úgy gon-
 doltam jó lesz bevezető-
 nek...**

Ami igazán szúrja a szívérvány-
 hártámat – hangsúlyozom szívérvány!
 – az a reklámok mértéktelen
 elszaporodása, mint valami baci je-
 len van a levegőben...

A rutinosabbak természetesen
 elkapcsolnak, miért is ne, ám én ezúttal megad-
 tam magam a NAGY
 SZEMEKKEL kezdődő
 reklámblokknak. Elviekben
 ezt az okosok direkt találták
 ki, hogy majd a szemek lekötik a
 figyelmet (tudat alatt), mégis számtalanszor
 tapasztaltam, hogy kellő
 nyugalommal váltanak a tévé előtt
 heverészők. Oh, pedig mennyi
 szépség rejlik bennük!

Hagytam, hogy szétbombázza-
 nak az információára-
 d a t t a l ;

milyen intelligens molekulájú mo-
 sóport vegyek, milyen vitamintól
 leszek „szupererős” és hogy melyik
 telefonfülkében tudok átöltözni?!

Apropos telefonok, nem újdonság
 telefonreklámokról hallani, de ez már
 nekem is sok volt. A kezdetleges
 civódásokból, kemény beszélgetések-
 ká fajult a verseny. Hirtelen X számú
 BKV járatból Y számú lesz, mert az A jó!
 Vagy éppen az a pár másodperc csak a
 szakításra elég...

És sorolhatnám, úgy is tudjátok
 miről van szó. Nem hiszem azonban,
 ebben az esetben az a „pár” ember
 egy frankó kis ellenreklám miatt
 dobna hátra a kártyáját és rohan-
 na a boltba, –

igen én ezt akarom.

Ha egyszer a lefedettség és vé-
 vőköre elég méretes, talán kár matyizni
 velük. Csakhogy az üzlet az üzlet,
 tehát a másikat fúrni kell – kis
 országunkban ez csöppet sem meglepő,
 de annál inkább mulatságos. Őszintén
 szólva teljesen felesleges, hogy bi-
 bi-bi vagy be-be-be, úgy hiszem
 nem ovis a társadalmunk, bár erre
 kitűnően rácaffolnak honatyáink is
 olykor-olykor. Mi lenne, ha viccesebben
 adagolnánk a témát, lásd a szőke-
 nő hipp-hopp lerajzolja neked miért fe-
 hérek a fogai; kémiai kötések sötöb-
 b. Hogyan csönghet a telefonod
 pulykaúl, hogyan sportolj erőteljesen
 sz.r időben. Mikor már széihulltál
 atomjaidra, nézz meg egy relaxációs,
 biztosító, „dőlj hátra” reklámot és ne

azon gondolkodj, milyen porból készíted
 el a holnapi Dubarry sertésbordát.
 A borzalmas tévéshoppos örületről
 már nem is beszélve, sajnálni tudom
 azt, aki egyszer is rákattan. Lassan
 véreres lesz a szemem, lefáradok és
 érthetetlenül, mégis azon veszem
 észre magam, hogy az adrenalin szin-
 tem az eget verdesi. Mire jó ez?

Bár fontosabb lenne az összetar-
 tás(!), azt hiszem ezzel az utópiával
 csak Tibetbe mehetnék el jak-
 vajás teát inni, a tényeket nézve
 még az is kelleme-
 sebb lenne.
 Nyunyó

Az Őszi Kulturális Fesztiválról

„A szüleimtől azt tanultam, hogy meg kell keresnem minden pillanat szépségét, örömet, s ha látszólag nehéznek tűnik is, keresnem kell addig, amíg meg nem találok.

Önök most könnyű helyzetben vannak. A következő három hétben csak ki kell nyitniuk a szemüket, a szívüket a szépre- csak válogatniuk kell a programok között. Ígérem, mindenki talál érdeklődésének, hangulatának megfelelőt”

Az előző sorok bizonyára sokunknak ismerősen csengenek, hiszen az Őszi Kulturális Fesztivál programfüzetében olvashattuk azokat. Tajti Gabriella beváltotta ígéretét és október első három hetében valóban programok tömkelegéből válogathattunk, és azt hiszem mindenki rátalált a szépre.

A fellépőket nézve rengeteg ismerős köszönt vissza, és profi előadók is próbáltak elvarázsolni mindenkit, bizony mondhatom, sikerrel!

S, hogy mi is rejlik a kulisszák mögött, honnan jött a Fesztivál ötlete? Tajti Gabriella, a Fesztivál főszerzője a következő beszélgetésben fel-

fedte mindezeket.

Idén a hetedik fesztivált rendeztél, mesélnél nekem a kezdetekről, és az elmúlt évek alatt történt változásokról?

1996-ban ünnepeltük a szegedi felsőoktatás 75. jubileumát, amikor is az egész városban és az egyetem területén egy ünneppsorozat zajlott. Ennek keretében került sor különböző hallgatói rendezvényekre az egyetem művészeti és öntevékeny csoportjainak bemutatkozására. Ez akkor még csak pár napos program volt, és annyira jól sikerült, hogy gondoltam, mindenképp folytatni kellene a következő évben, és miért ne lehetne létrehozni egy Kulturális Fesztivált. És azóta minden évben megrendeztük, természetesen az elmúlt időszakban egyre szélesebb keretek között, tárgult az időpont, egyre több jelentkező volt, és egyre több program. És idén már három hétig tartott a fesztivál, közel száz programmal, huszonhárom helyszínen.

Az időpontra hogy esett a választás?

Október eleje ideálisnak bizonyult, hiszen a hallgatók már visszajöttek, és ez még egy lazább időszak, továbbá a városban sincsenek ilyenkor

A helyszíneket mi alapján választjátok ki, és mennyire jó velük az együttműködés?

Sehol nem kell könyörögnünk, szeretettel várnak minket a városi intézményeken és az egyetemista helyszíneken egyaránt. A városban is mindenkinek jó, hogy egy kicsit másfajta közönséget is becsalogatunk a szórakozóhelyekre, mint a megszokott vendégeik. Ilyenkor mindenhol nagyon sok a fiatal. Nagyon jó dolog az, hogy behálózuk a várost, az Alsóvárosi Kultúrházon keresztül a színházon át az Ifjú-

nyoltásból kivette a részét. Egy nagyon szűk kis csapat van, akik a fesztivál kezdetétől segítenek, ott vannak a helyszíneken. Rájuk mindig, mindenben lehet számítani.

Az év további részében milyen terveid vannak?

A Kulturális Iroda fő profilja a programszervezés, és a hallgatók alkotói tevékenységének kibontakoztatása illetve segítése. Ennek jegyében előadói versenyeket, szavaló- és egyetemi zenei versenyeket szervezünk. Ezekre a jelentkezési határidő november 8-án zárul. Továbbá egy naplópályázatot is hirdettünk, amelynek november 15-e a határideje.

Decemberben több karácsonyi hangversenyünk lesz, illetve december 11-én kerül sor a fent említett versenyek díjkiosztó gálájára, és ezen a díjazottaknak lehetőségük lesz a bemutatkozásra. És már most el kell kezdenem a jövő évi fesztivált szervezni...

Varga Györgyi

olyan nagyszabású kulturális rendezvények. Ez a programsorozat a diákok saját kis Fesztiválja, ami azonban már kinőtte az egyetem kereteit, mert a közönség fele városi lakos.

Milyen a fellépőkkel a viszonyotok, hiszen aki nyomon követte az eddigi rendezvényeket több név évről évre feltűnik a műsorfüzetben.

Akik egyszer felléptek, és nem csak az egyetemistákra gondolok, hanem a profi előadóművészekre is, nagyon szívesen jönnek vissza. Idén első alkalommal fordult elő az problémám, hogy annyi volt a jelentkező, és nem csak ismerősök, hogy néhányuknak nemet kellett mondanom. Nem tudunk már helyszínt biztosítani, és a kereteket sem tudtuk tovább bővíteni.

Van-e valamilyen szűrő, kérték-e referencia anyagot a jelentkezőktől?

Nincs semmiféle kontroll, én mindenkinek az önkontrolljára bízom, hogy színpadképesnek ítéli-e magát, és eddig még nem volt probléma az amatőrséggel. A közönség is tudja, hogy az egyetemista fellépőket nem lehet olyan mércével mérni, mint a profikat, de sokszor a hallgatóktól is elképesztően jó előadásokat láthatunk.

sági Házig nagyon sok helyen megfordulunk.

Volt-e olyan pont az elmúlt években, amikor azt érezted, hogy feladod?

Nem volt mélypont, rettentően élvezem, ilyenkor vagyok elememben. Ez egy nagyon nagy feladat az elejétől kezdve az utolsóig és egy hatalmas nagy egész. Szeretem, mert értek hozzá, és ez nem nagyképűség, hanem érzem, hogy minden a kezemben van, jól csinálom, és működik. Az első pillanattól az utolsóig minden pillanatban benne vagyok, és a kisebb feladatok néha sokkal nehezebbek. Nekem ez nagy kihívást jelent minden évben, és nincs elbizonytalanodás. Van persze néhány negatív dolog, például amikor az előadók utolsó pillanatban visszamondják a fellépést, főleg betegség miatt. Ilyenkor azt érzem, hogy ez az én hibám, de ezek tőlem független dolgok.

Hányan vagytok a szervező csapatban?

Eddig egyedül szerveztem, szeptembertől félállásban van egy kolléganőm, Egyed Erika, a programok összeállításában már nem tudott segíteni, mert később jött, de a lebo-

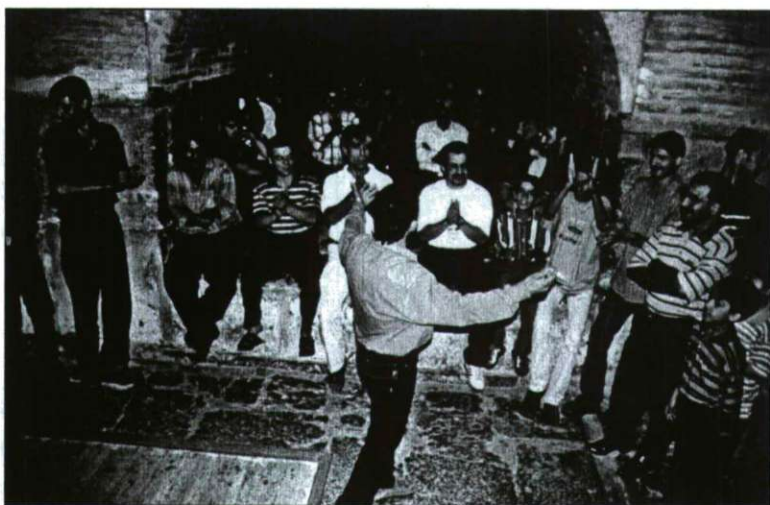
Perzsia ezer arca

2. rész

„Észfahááán! Észfaháááán!”
 „Shíííráz! Shíííráz!” – üvöltötték a különböző célállomások neveit már kora hajnalban az utazási irodák emberei a teheráni buszpályaudvar forgatagában, és mi hárman céltudatosan igyekeztünk az egyik csillogó-villogó jármű felé. Úticélunk az ősi Iszfahán volt. A busz körül fontoskodó tucatnyi „idegenforgalmi szakember” egyike villámgyors pillantást vetve a jegyünkre határozottan rábólintott – ez a mi járművünk. Hátizsákjainkat nagy nehezen bevarázsoltuk a csomagtartóba, kényelembe helyeztük magunkat a légkondicionált utastérben, majd türelmesen vártuk az indulás után menetrend szerint kiosztott teát, ropit, különböző süteményeket, és az unatkozó utasok szórakoztatására vetített iráni (rosszabb esetben indiai) filmeket. Kissé meglepődtünk, mikor az indulásra kiírt időpont előtt bő félórával meglódtunk alattunk a busz, de aztán betudtuk a dolgot a keleti közlekedés rugalmasságának: ha megtelt a busz, indulás... Még a pályaudvart sem hagytuk el, mikor az utaskísérő gyanút fogott, és még egyszer elkérte a jegyeinket ellenőrzésre. Aztán fék, és már rángathattuk is ki a csomagjainkat a busz túlzásfolt gyomrából... a mi buszunk tényleg csak fél óra múlva indul.

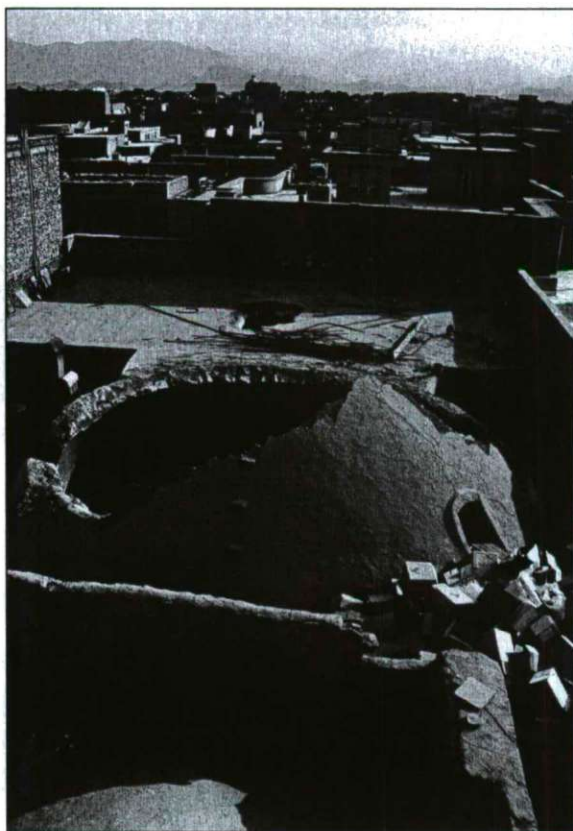
Iszfahán városába az első pillantásra mindhárman beleszereltünk! Pazar paloták, kék-sárga han-

gulatú csempék millióival borított mecsetek, ősrégi hidak és végtelenül barátságos és közvetlen emberek. A világ állítólag második legnagyobb terén – az első helyezett a hírhedt kínai Tienanmen – csodálattal bámultuk az Imám-mecset fenéges homlokzatát, a Lotfollah-mecset csillogó ku-

Buli a híd alatt

poláját, az Alikapu palota díszesen faragott faoszlopait, és nem győztük cserélgetni a filmeket a fényképezőgépben. A tér egyik végében nyílt a kilométereken keresztül kígyózó ősrégi bazársor, ám hiába kerestük a megszokott ember- és zajáradatot. A sziesztát errefelé na-

Y a z d

gyon komolyan vesznek, így déltájban a bazár elnéptelenedik, az árusok és mesteremberek boltjaik hűvös homályában átengedik magukat egy rövid álomnak, hogy aztán pár óra múlva újult erővel és kipihent torokkal vessék ki hálóikat a vásárlókra. Iszfahán lakóihoz hasonlóan mi is minden este elzarándokoltunk a „Szeo-Sze-Pol” nevet viselő hídhoz, ittunk egy teát a harminchárom boltív egyike alatt berendezett teaházban (általában meghívásra), belegyalogoltunk a folyó hűs vizébe, vagy egyszerűen csak néztük az esti kivilágításban pompázó ódon hidat.

Majd újabb buszozás, újabb félezer kilométer, újabb mecsetek. Yazdban voltunk, egy vályogszín városban, és „szállodánk” tetejéről boldogan szívtuk magunkba az óváros omladozó kupoláit, a mecsetek égbe nyúló minaretjeit és a lapos tetejű házak fölé emelkedő, fura széltornyok erdejét.

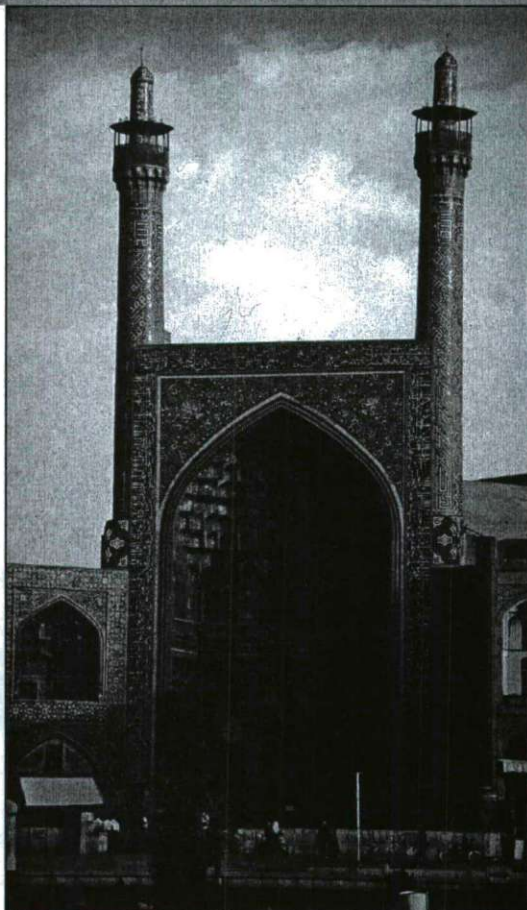
Folyt. köv.

ATA

(a szerző fotóival)

Gyászszászilók

Az Imám-mecset

Kaszálók a Khadju-híd előtt

Interjú Farkas Mihállyal

Farkas Mihály. Jazzgitáros, banjos, basszusgitáros, a Csermák Könnyűzenei gitár tanára. Tagja volt a Hulin Jazz Quartett-nek, illetve közel húsz évig játszott a Molnár Dixiland zenekarban, mellyel bejárta a fél világot. Aktív résztvevője a Szegedi Szabadtéri Játékok zenei rendezvényeinek, illetve számos színházi produkciónak. Az alábbiakban az ő gondolatait olvashatjátok elményeiről, a gitározásról, s magáról a zenéről.

Mikor, kinek a hatására lépett zenei pályára?

Zenei pályafutásom első állomása a Szegedi Konzervatórium volt. Hatodikos elemista koromban kezdtem el fuvola szakra járni. Miután elvégeztem, a hangszeremet vissza kellett szolgáltatnom, s ebből a helyzetből adódóan orientálódtam a gitározás felé. Akkoriban gyakran lehetett a rádióban hallani Les Paul amerikai gitárművészt, aki elektromérnök lévén a felvételeket már visszhangosította, zengetőt, oktáváltót használt, s mindenféle trükköket alkalmazott, s így egyfajta különös hangzást adott a játéknak. Rendkívül tetszett a stílusa, s akkoriban az ő hatására határoztam el, hogy ezt a hangszeret választom. Eleinte autodidakta módon, aztán elkezdtem keresgélni a tanárokat, így találtam Szegeden Lakos Pálra – ő még mindig él, 84 éves a tanár úr –, akitől magánórákat vettem, majd Budapestre kerültem, s ott Kovács Andor gitárművész stúdiójába jártam.

Milyen hangszerei vannak?

Van egy közel 40 éves német Framus gitárom, amely még mindig jól bírja magát. Aztán van egy Sebring fantázianevű, amelyet egy amerikai utam során vásároltam. Ez a hangszer egy, az elsők között gyártott Gibson típusnak a

másolata. Tudniillik a Gibson cég a 80-as években tönkrement és különböző kft-kre bomlott, s mivel ezek az eredeti nevet nem használhatták, ezért kapta ezt a nevet. Van még egy Ibanez jazzgitárom, illetve egy Peavey rockgitár, amely talán a lestrapabíróbb mind közül.

Elmondanám, hogy pályafutásom során banjosként és basszusgitárosként is működtem. Így három bajno is lóg otthon a falon. Az első egy, a volt NDK-ban gyártott Marma, bár mint a szocialista ipar terméke, sajnos hangja nem az igazi, de nagyon szép kis hangszer. A másik egy Japán gyártmányú Aria, s amire a legbüszkébb vagyok az egy eredeti Gibson, amely lassan hatvan éves, s manapság szinte már csak gyűjtők tudják értékelni. Ezt 15 évvel ezelőtt Hollandiában egy mesterrel felértékeltettem akkoriban kb. 2500 dollárra taksálta az értékét.

Ön szerint mennyire fontos a hangszer tisztelete a gitározásban?

Hangsúlyozom, hogy ez a saját véleményem: A hangszerre vigyázni kell, hogy használni tudjuk, viszont a hangszeret nem szabad fetisizálni, mert könnyen ellenfélle válhat. Azon egyszerű oknál fogva, mert nem tudjuk meghódítani, és nem tudjuk kezés báránnyá tenni. A hangszer egy eszköz, amin kifejezzük, amit szeretnénk. Persze vannak márkás, gyönyörű gitárok, amelyek valamely mester keze munkáját őrzik, ezek nyilván egyfajta tiszteletet érdemelnek.

De meg lehet figyelni, hogy a sikeres és a jó gitárosok nem tisztelik a hangszerüket. Nincs kipolírozva, nincs leporolva, bele van dobva a tokba, esetenként bedobva a zongora alá.

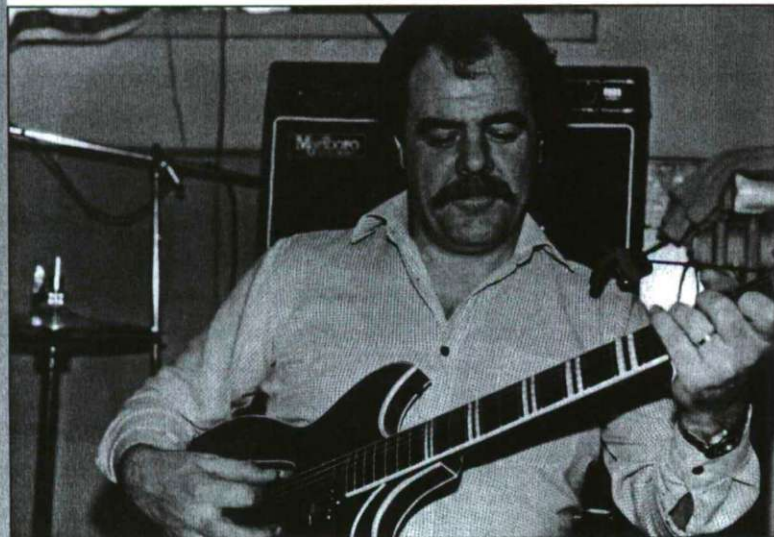
Technikai tudáson kívül mitől függ, hogy valaki jó vagy rossz gitáros?

Jó kérdés, mert a technikai tudás alapkövetelmény. E nélkül jó gitározás nincs. Viszont hallunk nagyon technikus gitárosokat, akiknek a zenei mutatója egy magában üres. Nincs mondanivaló, szerintem ők rossz útra tévedtek, mert a technikai tudásban élnek ki magukat. A zene egy kicsit másról szól.

Maradjunk a jazznél, mint kedvenc műfajnál. Úgy érzem nagyképűség nélkül mondhatom, meg tudom állapítani valakinek az improvizációjából, hogy körülbelül mennyire intelligens ember. Az intellektus megmutatkozik a játékban. Tehát a technikai tudáson, mint alapkövetelményen kívül a kifejező erő az, ami bizonyítja, hogy az illető jó vagy rossz gitáros.

Mi a véleménye a hazai zenei

„A fekete zene az embert elrepíti!”

Életről? Merre tart a zeneipar?

Úgy vélem, hogy van fejlődés. A fiatalok szeretik a zenét, szeretnék meghódítani a hangszerüket, a kitarás már nem annyira jellemző, hiszen a könnyű és gyors siker kívánalma általában meghatározóbb tényező számukra.

Nagyon sok mellékvágány van, de azt hiszem az igényesség kezd jelentkezni. Sajnos az üzlet mindenre rányomja a bélyegét. Van azonban egy ínyenc réteg, aki az igazi muzsikát kedveli, úgy a komolyzenében, mint a könnyűben. Ők megtalálják azokat a helyeket, ahol számukra rendeznek például jazz koncertek. A jazz kocsmák azok a helyek, ahol ma ez a műfaj tovább él és fejlődik. Az ottani hangulatot, az intellektuális közönséget mindig is szerettem.

És ott van persze a szórakoztatóipar. A tátogó disco zene, ahol kicicomázott babák tátognak a tehetséges és kevésbé jó megjelenésű zenészek hangjára. Sajnos ez egy változó kor. Remélem, hogy kitisztul, ahhoz azonban, hogy ez megtörténjen, le kell mosni a szennyet.

Többször járt már külföldön. Milyen alapvető különbségeket tapasztalt a zenei életben?

Valamit el kell mondanom: ahol jártunk Európában, ami távolabbra mutat, ami a jövőt közölte számunkra, azok a nyugati országok voltak. A Benelux államok, az akkori Nyugat-Németország, kicsit Ausztria, de legjobban a Skandináv országok tetszettek. Norvégiában pl. minden kis településnek van zenekara. Főleg fúvós zenekar, mert ott ez a divat. Ez akár Hollandiára is elmondható. Ott egy évben kétszer rendeznek dixiland paradét. Sörfesztiválhoz hasonló, persze nem a sör a lényeg, hanem a zene. Zenekarok tucatjai az utcán, szórakozóhelyeken, üzletek előtt, szóval minden egy örömműnep.

Most már itt Szegeden is kezdenek szárnyat bontogatni ezek az utcai megnyilvánulások. Például a Dugonics téren föl-föllépnek zenekarok, ugyanúgy ingyen, mint külföldön. Ez már nem üzlet, ez szórakozás, s ugyanakkor van egy nagyon hasznos oldala is, hiszen a zenei ízlés fejlődik.

Amit még ezzel kapcsolatban szeretnék elmondani az az, hogy a zenei oktatást sokkal komolyabban veszik. A hangszeres képzés messze előtűnik jár. A mai általános iskolai zenei oktatás nálunk a nullával egyenlő. Tehát itt valamiféle zenetörténetet tanulnak, meséket hallgatnak, örülnék, ha legalább az éneklés, a zeneelmélet alapjait megtanítanák. Meglett felnőttek járnak hozzá, tanulni, fogalmuk nincs az alapvető jelzrendszerrel.

Ez nyugaton nincs. Ott a maguk módján legalább ennyit megtanítanak. Ott igény van, mert ha a gyerek felnő, továbbra is szeretne zenekarban játszani.

A zenét igazán hallani, hallgatni mindenképpen intelligenciát követelő tevékenység, mind az alkotótól, mind a befogadótól. Az intelligens ember pedig nyilván észreveszi, hogy egy zenei téma mennyire közhelyszerű, vagy éppen mennyire zseniális. Ezek szerint az a tény, hogy az emberek egyre butább zenéket „gyártanak”, illetve hallgatnak, azt a következtetést vonja maga után,

hogy iskolázatlanabbak lettünk zenei téren? Egyre kevesebb intellektualitást viszünk a zenehallgatásba?

Lényegében sajnós igen, de mint mondtam, vannak biztató jelek. Az intellektualitás a zenehallgatásban úgy vélem rétegeződik. Ugye van ez a disco zeneszerző valami, s van az igényesebb koncertjellegű könnyű-, jazz-, vagy komolyzene. Szeged ebből a szempontból elég jeles város, hiszen van operatársulat, s minden egyéb, zenei történések élénkítik a várost. Azt mondom, hogy ha valaki komolyzenei, vagy éppen egy jó jazz, vagy rock koncertre megy, intellektualitást mindenképpen visz a zenehallgatásba. Discoba meg nem azért megy az ember, hogy zenét hallgasson, vagy az IQ-ja fejlődjön, hanem hogy valamiképpen „szórakozzon”. Az, hogy ki milyen zenéhez vonzódik, vagy netalán mit játszik, abból kiderül az IQ-ja!

Zenei élmények?

Szívesen emlegetem egy amerikai utazásom, ahol élőben hallhattam Joe Pass fantasztikus technikai tudású, és a világon valóban elsők között levő, - ha nem első- jazz gitárosát, aki egyedül, szólóban tud úgy játszani, mintha egy zenekart hallgatnánk. Ez a new york-i Flamingo bárban történt. Egy cirkuszi attrakció és egy hihetetlenül színvonalas jazz produkció volt, mintha egy varázslatot láttam volna.

Vannak persze más jellegű zenei élményeim is. Általában a szabadtéri játékok produkciójában szoktam részt venni, ha musical, vagy ha olyan zenei produkció van, ahol banjo vagy gitár kíséret szükséges.

A legutolsó, s ez idáig talán legnagyobb ilyen jellegű élményem az idei Ennio Morricone koncert volt, aki számtalan film zeneszerzője. Egy hétig egy olyan zseni társaságában lehettem, akivel még életemben nem találkoztam. Fantasztikus kisugárzása van. Egy hét alatt a szegedi zenekarból kicsiholta a két órás műsort úgy, hogy előtte kottanyagot nem bocsátott a rendelkezésünkre, hanem ő maga hozta, saját kezűleg. Kortárs zenét játszani pedig nem könnyű dolog, elég nehéz feladat elé állított, de olyan szuggesztív erővel vezette a zenekart, hogy egy hét leforgása alatt egy igen rangos koncertet sikerült összehoznia.

Ön szerint mennyire fontos, hogy az ember milyen partnerekkel játszik?

Ezzel kapcsolatban visszatérnék egy amerikai emlékemhez, amikor is New York-ban egy jazz klubban volt alkalmam néhányszor játszani. Tiszta fekete bőrű közönség, tulajdonos és felszolgáló vett körül. Egy puerto rico-i rokonom segítségével jutottam oda, gyakorlatilag egy telefonjába került, s úgy fogadtak, mintha legalábbis ott születtem volna köztük. Szerdánként mindig befogadott egy társaság. Elképesztő zenei élmény volt! Azóta sem tudtam olyat alakítani, mint ott azzal a kísérettel. A fekete zene az embert elrepíti! Nagyon tanulságos, hogy milyen partnerekkel játszol, mert agyon tudnak nyomni, de el is tudsz szállni a mennyekbe!

L e m e z a j á n l ó

Horgas Eszter: Spanish night

A művésznőt, aki eddig csak klasszikus zene tolmácsolásáról ismerte, kellemesen fog csalódní a meglepően új hangzásnak. Mindenesetre törölje ki egy időre azon emlékeket, mert teljesen mást fog hallani, de ugyanolyan jó zenét, minőségében is. Horgas Eszternek ez a cd-je a *Horgas Eszter arcai* című sorozatban jelent meg. A zenei anyag jórészt Vukán Györgyöt dicséri. Itt hallható először Vukán spanyol ihletésű darabja is – többek között –, amit a természet ihletett: a napkeltétől napnyugtáig kíséri végig az életet spanyol földön. Hallhatunk irodalmi kuriózumot is: G. Lorca *Lola* című versét megzenésítette Vukán és a hangárból már jól ismert Winand Gábor éneklí, sóhajtja el. Szinte érezni a hőséget, a fojtott erotikát, a narancsfák illatát. (Ha valaki narancsfák közelében jár, vegyen mély levegőt, és át fogja járni a narancsvirág édes-bús, tömör, érzéki illata, amit nem lehet elfeledni.) Szerencsés voltam, én már éreztem a perzselő napot és az említett illatot is, a zenehallgatás közben pedig újra átéltem:

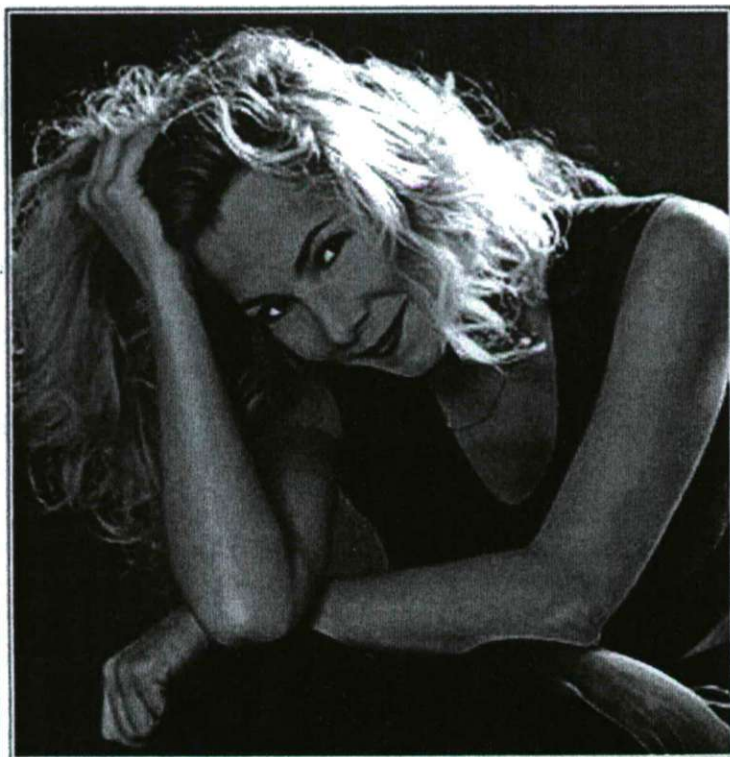
„jaj nekem, jaj nekem, narancsfa alatt szerelem”.

A spanyolossággal azonosított trombita és kasztanyett hangsúlyos szerepet kapott, valamint olyan ritmusokat és dallamokat játszik, mellyel utazhat bárki képzeletben is.

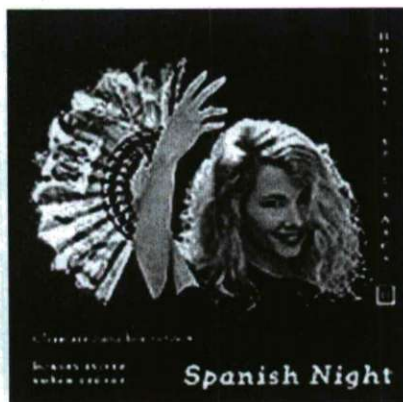
Az előbbi hangszert a már szintén ismerős Fekete Kovács Kornél fújja. Aki szereti a *Bolero* című klasszikus és közkedvelt művet, az sem fog csalódní, a legújabb jazz „cross over feldolgozásban”. Horgas egyébként nagyon szereti ezt a műfajt, mely külföldön jobban elfogadottnak és játszottak tűnik. Több ilyen jellegű, külföldi fesztiválon is fellép a művésznő

nagyon nagy sikerrel. Mára a szakma szerint is az egyik legjobb cross overt játszó zenész, a legjobb jazz fuvolista. A doboknál ismét Balázs Elemér található, fantasztikus latin ritmusokkal, effektekkel lopta be magát a szívembe. A lemeze – ami egyébként koncertfelvétel –, az első pillanatokban hallható, hogy öröme a szó legszorosabb értelmében. A zenészek és a közönség megnyilvánulásai, a tapsok magukért beszélnek. Élő koncerten is hallgathattam őket, és elmondhatom frenetikus, amit csinálnak. A lazán, könnyedén és mégis oly profin előadtak mindenkit elbűvöltek, még egy kis pelét is, aki a színpad mögötti öltözőben jelent meg és nem mozdult a műsor végéig. Szóval mindenki: utazásra és kalandra fel, íme egy könnyen emészthető, hallgatható, örömteli zene, jazzórássokkal, költőkkel, klasszikus zeneszerzőkkel, mindenki örömére!

V. Hanga Ági

Horgas Eszter – fuvola, altfuvola
 Vukán György – zongora
 Berkes Balázs – bőgő
 Balázs Elemér – dob
 Winand Gábor – ének
 Juhász Gábor – gitár
 Fekete Kovács Kornél – trombita
 Dresch Mihály – szaxofon

Trickster

Az alábbiakban egy kiemelkedő zenész munkásságát próbálom meg nagyvonalakban jellemezni. Garm, avagy a nemrégiben felvett új neve alapján: Trickster G., több – főként északi zenekar – életében töltött be meghatározó szerepet. Két rendkívüli együttes frontembere, ezek az Ulver és az Arcturus. Ezekon kívül szerepet játszott kisebb nagyobb részben olyan formációkban, mint a korai Borknagar énekeseként, a szélsőségesen kegyetlen *Zyklon* album, az *Esperanza*, a közeljövőben pedig a tervek szerint a Gathering-es Annékével énekel majd együtt. Természetesen meg sorolhatnám...

Érintőlegesen említeném meg főbb zenekarait. Az Arcturus hat albuma közül csak néhányat emelnék ki. A zenekar stílusát meg sem próbálom behatárolni. A black műfajba való be kategorizálása véleményem szerint baromság, túlmutat azon. A köztudatba a *La masquerade infernale* koronggal robbantak be. (Megjegyzésként teszem hozzá, ezen a lemezen Edgar Allan Poe: *Alone* – magyar fordításban *Magamban* – című verse is rajta van, kiváló megzenésítésben.) Dallamos ének, rendkívüli hangszerezés, szintetizátor, és egy eddig ismeretlen, tiszta témákkal rendelkező, de kifejezetten kaotikus hangzásvilág jellemzi. A cím találó, az egész album egy zűrzavaros, itt-ott érzésekkel átítatott, „pokoli színhjáték” hangulatát kelti.

Nickelback rajongóknak nem ajánlott...

A soron következő alkotás a *Masquerade* dalain alapul, ezek gépesített változatait tartalmazza. Ennek ellenére egyedi album, és szinte mindent magában foglal, ami erre a műfajra jellemző. (Természetesen Garm munkáinak egyedi hangulatával kísérve.) A drum & bass-es, húzóssabb számoktól kezdve, a samplerezett borzalmakon át a

rappelós témáig minden benne van, és bár ezek nem képezik életem értelmét, itt határozottan megragadóak... Talán a legjobban a páratlan kifejezés jellemzi.

A *Sham mirrors* nemrég látott napvilágot, a *Masquerade* méltó folytatása. Letisztultabb, könnyebben bevehető, több komolyzenei résszel, de helyenként zúzóssabb számokkal. Remekmű. Nem taglalom tovább, ezt hallani kell.

Garm másik rendhagyó csapata az Ulver. Az Arcturus változatossága ehhez a diszkográfiához képest játszótér. A kezdő albumuk a *Bergtatt*, tiszta északi black-metal album, bár néhol elég különös. (Például annál a pár perces szünetnél egy szám közepén, ahol csak egy ember rohanásának és zihálásának hangjait lehet hallani... Hallgatásakor fényes nappal is belefagy az emberbe a szar...)

A *Kveldsfanger* album ezzel szemben végig akusztikus gitárokkal, és csodaszép énektemákkal telepakolt északi népzenei alkotás... A felvett témák elvarázsolják az embert, ilyen jellegű művekkel nem nagyon találkoztam még. Bárkinek melegen ajánlom, zenei hovatartozástól függetlenül.

Az egyik legkülönösebb albumuk William Blake örökérvényű művének, a *Menny és pokol nászának* dupla CD-t kitöltő zenei elemzése. Gyönyörű témák, az egyik legszebb női énekhang, és változatos témák jellemzik a művet. Néhol „gépzene”, néhol akusztikus részek, de itt-ott jungle-re hajazó és zúzóss dalok is jellemzik. Az utolsó számban vendégszereplő Zamoht is elég egyedi hatást ér el pokoli hangjával. Szintén univerzális zene: sokaknak tetszene, ha esetleg tudnának a létezéséről... Tartalmat tekintve Blake művén alapul, de a szövegekben megjelenik Swedenborg ugyanúgy, mint Milton *Elveszett paradicsoma*. Kulturális értékekkel rendelkező könnyűzene. Ezt is megértük...

A legutóbbi albumról, a *Perdition City*-ről csak annyit írnék, hogy egy fantasztikus, futurisztikus iszonyat. Ha az öreg William Gibson hallaná, elolvadna a gyönyörűségtől...

Amit Garm művel, egyedülálló. Sajnos nem igazán ismert, ez köszönhető a terjesztés hiányosságának, valamint a zenei világ egyedi megközelítésének. Feltehetőleg nem is a világsiker szerepel elsődleges céljai között... Sokrétű zenei hozzáértése pártját ritkítja, ilyen mértékű érzékkel a klasszikusokat leszámítva ritkán találkozni. Szövegvilága, irodalmi jellege azt hiszem rengeteget emel a műfajon.

blackie

„Ez a való világ” (itt a lé a tét)

Mielőtt bárkit is megtévesztene a cím, megnyugtatom a kedves olvasót, hogy most nem az elcsépelte reality show-ról olvashat az elkövetkező pár sorban, annak ellenére, hogy én is egyfajta valóságshow-ról szeretnék nyilatkozni.

Negyedik éve lakom már kollégiumban, ahol köztudottan nincs az embernek magánélete, a mindennapjaink egymás előtt zajlanak. Mégis történnek néha furcsa dolgok. Amióta világ a világ, az emberekben mindig volt egyfajta készlet a másik tulajdonának megszerzésére. Az emberek mindent lopnak, ami csak ellopható és nincs lebetonozva. Ezeknek az illetőknek a fantáziája végtelen és leleményességük határtalan. Sok minden motiválhat valakit arra, hogy elemeljen bármit is, ami nem az övé: éhség, pénztelenség, irigység, stb...

Mostanában a kollégiumokban is egyre sűrűbben fordulnak elő lopások. Azon már meg sem lepődöm, ha reggel kinyitom a hűtőszekrényt, és nem találok a szalámit, amit tegnap vettem és úgy gondoltam elég lesz pár napig. Talán még boldog is vagyok, hogy más nem tűnt el, és „valamivel én is támogathattam szegény kollégista társamat, aki buliból hazaérve megéhezett egy kicsit.” Viszont előfordulnak durvább dolgok is. A mobiltelefon örök téma, azt nagyon szeretik elvinni az emberek, a poroltókról nem is szólva. Volt olyan, amikor majdnem az összes poroltót

elvitték, abba viszont nem gondoltak bele, mi van akkor, ha tényleg tűz ütne ki a kollégiumban. Egyszer elemelték a TV-t az ötödik emeletről, csak azt nem értem, hogy bírták kivinni a koliból úgy, hogy senki nem vette őket észre. Miket csórnak még? Bármit: könyveket, bögrét, tollat, ruhát, tisztasági betétet, pénzt. Bármit, ami mozdítható.

Ami ennek a cikknek a megírására készítetted, az a tény, hogy amióta elkezdődött a sulis, lassan nyervezer forint tűnt el a szobánkból. Először azt hittem, hogy ez csak egyszeri alkalommal fordult elő, de nem, mert egy hétre rá megisméltődött az eset. Akkor már biztos voltam benne, hogy szobán belül van a tolvaj. Ekkor megindultak a vádaskodások egymás ellen és már tényleg kezdtem elhinni, hogy még egyszer nem fog megtörténni, de megtörtént. Pénzről van szó, és így nem lehet kideríteni, hogy ki is a szarka köztünk. Esetleg lebuktathatnánk, de ez sem olyan egyszerű. Tanácstalanok vagyunk és nagyon elkeseredettek. Szomorú dolognak tartom, hogy olyan „társas lényekkel” kell együtt élni, akik egyáltalán nem tartják tiszteletben más tulajdonát és értékeit.

A kolit direkt nem akartam megnevezni, azért, hogy senki ne vonjon le negatív következtetéseket. Annak ellenére, hogy néha előfordulnak ilyen és ehhez hasonló dolgok, még nem jelenti azt, hogy olyan rossz lenne kollégiumban lakni. A tanulság talán annyi, hogy vigyázni kell értékeinkre, mert nem tudhatjuk, hogy kivel is lakunk együtt.

„Easter bunny”

Sógornők a Tantuszkamarában

Ki ne szeretné, ha egyszer váratlanul nyerne a lottón, vagy egy kaparós sorsjegyen, esetleg egy-egy keresztretjévény megfejtése után, ő lenne az a szerencsés, aki ajándékot kap.

Michel Tremblay: *Sógornők* című darabjának egyik főhősét, Germain Lauzon asszonyt, nem mindennapi szerencse ért: egy áruház játékán végre kihúzták a számát. Az évtized nyerevénye pedig nem más, mint tízmillió játékbélyeg, és hozzá közel tízezer katalógus. A bonyodalom ott kezdődik, hogy ezeket a bélyegeket csak akkor lehet ajándéokra váltani, ha beragasztják őket a megfelelő katalógusba, márpedig tízmillió bélyeg beragasztása nem kis feladat. Így kerül a színre tizenöt nő, ismerősök, szomszédok, sógornők. Tizenöt nő egy helyen, egy szűk kis bérlakás konyhájában! Gondolom, nem mondok újat azzal, hogy rövidesen megindul az irigykedés, a veszekedés, sőt...

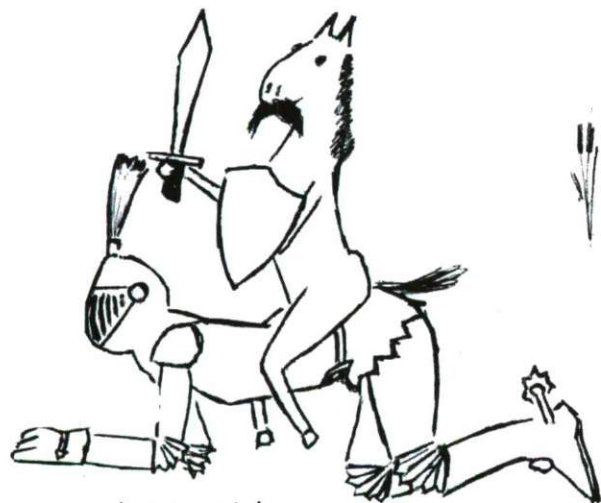
A fordulatos, sokszor humoros jelenetek között azonban szemünk elé tárul, minden szereplő egyéni tragédiája, monológjaikból megtudhatjuk, miként élik meg a szürke

hétköznapjaikat, hogyan válnak egyre magányosabbá, fáultabbá. A darab olyan alapvető kérdéseket vet fel, mint az öregség, a női élet értelme, vagy a leszbikuság elfogadása, így nem csak szórakoztató, de elgondolkodtató is egyben a nézők számára.

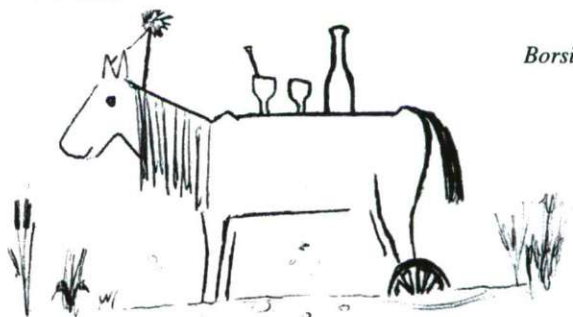
A színpadon nem éppen fennkölt irodalmi nyelven folyik a társalgás, ezért sznoboknak és nőgyűlölőknek inkább nem ajánlom.

A szereposztás kitesz magáért, ismét jókat nevezhetünk Müller Júlián, láthatjuk Fekete Gizit, Varga T. Zsuzsát, Meszléry Juditot, Hőgye Zsuzsát és még számos szegedi művésznőt. Angeline Sauve szerepére Voith Ágit kérte fel a rendező, Székelyi József, akit eddig főleg színészként ismerhetett meg a nagydemű.

A darabot november 29-én mutatják be a Tantuszkamarában, aki teheti, nézze meg, nem fog csalódnia! Jó szórakozást!

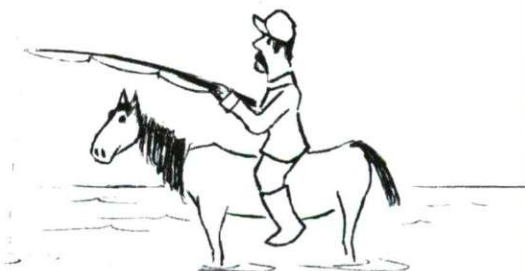

Lovagló

Borsi

Mocsári zeurló

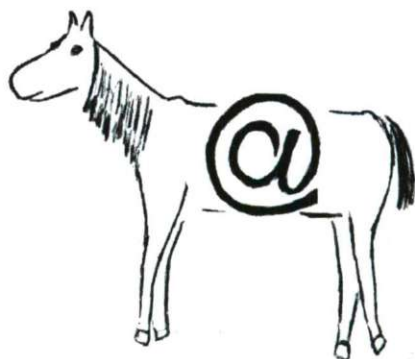
Móló

Béla Jézus

Anti Krisztus

Világháló

x X x

színes, amerikai film (2002)

Rendezte: Rob Cohen

Írta: Rick Wilkes

Szereplők:

Vin Diesel,

Asia Argento,

Samuel L. Jackson

Gyártó:

Columbia Pictures

Revolution Studios

Játékidő: 124 perc

Az élvezet, amit a fájdalom és félelem okoz. Felpörögve az adrenalinától, amikor már nem az számít, hogy sikerül-e amit akarunk, csak az, hogy csináljuk. Ez az új eszmény: az eXtrém ember. 65 fokok lejtőn siklani snowboarddal, lopott autóval zuhanva ejtőernyőzni, fémtálcán lesiklani korlátokon, mind mind már nem is olyan valószínűtlen, mint akár 10 éve volt. Xander Cage (Vin Diesel) a tökéletesen szabad ember életét kívánja élni, amíg a törvény közbe nem szól. Alku tárgyává lesz élete, vagy a börtön, vagy a haza szolgálata, persze titkosügynökként. Hősünk nem túl bátor, így az utóbbi mellett dönt, így részese lehetünk élete legnagyobb és legakciódúsabb kalandjának. Augustus Gibbons (Samuel L. Jackson) a Nemzetbiztonsági Hivatal embere megbízza, hogy szerezzen információt az Anarchia 99 nevezetű titkos szervezetről. Hősünket nem kímélve rögtön a mély vízbe dobja, ahol ő már tényleg csak magára és túlélőképességére számíthat. Aki ismeri Vin Diesel filmjeit, már sejtheti, a látvány és hang effektekben nem lesz hiány. S, hogy tényleg sikerül e a már kicsit kopottas James Bond helyét tripla X-nek megörökölnie, döntések el magatok.

Bujtor Zsigmond

Mr. Deeds

Igen sokan vannak, akik ki nem állhatják az Adam Sandler-féle agyatlan humort, de én – örök optimista lévén – mindenben a jót kereselem, úgy-hogy bevállaltam a *Mr. Deeds*-et. Unalmas, esős kedd délutánokra kifejezetten tudom ajánlani. Persze, ha arra vágytok, hogy a poénok körmönfont módon előbb a tarkótok táján kezdjenek el bizseregni, majd rava-szul hátulról bújjanak a koponyátokba, és ott szépen olyan ingerré tereblyesedjenek, amely kiváltja az „Áhá!”-érzést, akkor ez a film nem nektek való. Mert a *Mr. Deeds* szemből támad, egy az egyben, semmi cicó, ha meglátod az öreg inast, vagy meghallod a főkomornyikot, akkor egyből röhögni kell, nincs mese.

A sztorit egyébként nem bonyolították túl, öreg nagybátyó meghal, a távoli rokon Longfellow Deeds negyvenmilliárdos céget örököl, mocskos média, ármány és szerelem, plusz egy csavar a végén. A lényeg nem is ezen van, hanem a rekeszizmok igen erős próbáján. A történet a vígjátékokhoz képest elég gördülékeny, sehol sem tűnik erőltetettnek, a romantikus szálát is nagyjából jól megoldották, Deeds-Sandler vidéki naivitásának köszönhetően. Az érzelmes részek szerencsére nem tengnek túl a történetben, ami nem is baj, azokból úgysem lehetett több poént kihozni. De vicc jut is, marad is, elég, ha csak a „Deeds találkozik a házzal”, a „Deeds

találkozik a személyzetel”, vagy a kicsit beteges „Deeds találkozik a halott nagybácsival” jelentre gondolunk.

Az én kis kedvencem az öreg inas, aki, ha jól emlékszem, egy kukkot sem szól az egész filmben, és össze-vissza három jelentben szerepel, de akkor is ász, mert hihetetlen jópofa. Szintén nem gyenge a lábimádó spanyol főkomornyik, aki „nagyon furfangos”, vagy a kamugép szépség, akit nem mellékesen Wynona Rider alakít. Na jó, lehet, hogy nem ez a művésznek legnagyobb domborítása, de néha kell egy kis lazítás is, nem igaz, emberek?

Néha hamburgert kell ennünk ahhoz, hogy igazán értékelni tudjuk a libacombot Pékné-módra. Vagy valami hasonló. Ez a film valószínűleg nem fog bevonulni a filmtörténet halhatatlanjai közé, de unaloműzőnek vagy búfelejtőnek kifejezetten jó volt, és kivételesen nem követték el azt a klasszikus vígjáték-átverést, miszerint a filmbemutató klipbe belesűrítik az összes poént, aztán te meg csak várod, várod a többi vicces jelenetet, és csak a moziban derül ki, hogy kifúj, az az öt poén volt a filmben, amit már az ajánlóban is láttál. Szerencsére itt van elég móka, kacagás, hála a többnyire verbális poénoknak, és a teljesen örült Adam Sandlernek. Na, egy szóval jó volt, slussz-passz.

Majzik Attila

Filmkritika

Az élet figyel minket...

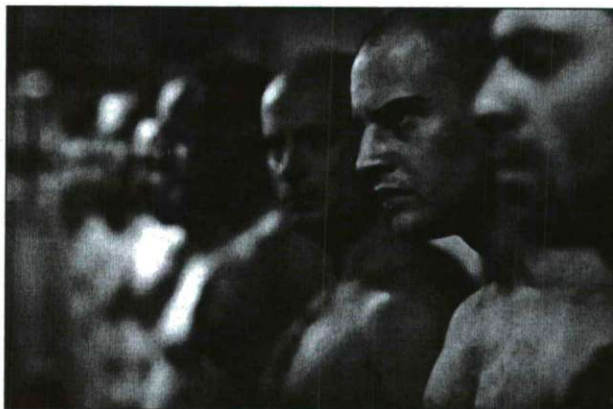
A kísérlet (Das Experiment)

(Színes, feliratos, német lélektani thriller)

Az utóbbi egy évben két olyan filmet láttam, amiktől leszoktam a kereskedelmi televíziók nézéséről. Persze egyébként sem vagyok függő, de azért hetente egyszer a híradón kívül is nézek tévét. Az első a *NEXXT – Frau Plastic Chicken Show* volt még tavaly. Most pedig *A Kísérlet* című német film. Azóta játsszák mindenfelé, meg lehet nézni, érdemes.

Mielőtt azonban valaki rohanna jegyet venni, pár dolgot leírok. A film alapötlete valóságos. Ugyan nem Németországban, hanem Amerikában kísérleteztek pszichológusok azzal, hogy a személyiség milyen változásokon megy keresztül egy mesterséges környezetben és helyzetben.

A film hőseinek igen sok pénzt jelent az a négyezer márka, amiért csupán két hetet kell eltölteni egy börtönre alakított egyetemi pincében, bekamerázva, a pszichológusok figyelő tekintetétől övezve. Nem is rossz. Semmit nem kell tenni ezért a pénzért, nincsenek feladatok, csupán egy: ki kell bírni a többiek társaságát. Sartre *Zárt tárgyalás* című drámája óta tudjuk, hogy „a pokol a másik ember”, de ez itt hatványozottan igaz. A pokol a többiek. Húsz ember, akik közül a számítógép kisorsolja kik legyenek fegyőrök és kik legyenek az elítéltek. Nyolc ór, tizenkét rab. A hollywoodi iskolának köszönhetően a film nagyon jól felépített. Erős dramaturgia, kevés hatásvadász, ám annál több realista jelenet. Jó forgatókönyv. Az elsőfilmes német rendezőnek Oliver Hirschbiegelnek valószínűleg jó kitorési lehetőség volt ez a low-budget film (mert arról van szó). A jó kis tengerallattjárós filmekre emlékeztet ebből a szempontból. Szinte egy díszletben játszódik a film (a börtön), kevés kívül történő esemény, gyorsan, olcsón kihozható film, ami sokat hoz a konyhára, hogy a következő filmet majd eltartsa. Tiszta sor. Ettől függetlenül a film működik, nem is akárhogy. Kemény, a felénél azért nem jönnek ki az

emberek, mert kíváncsiak, a háromnegyedénél pedig már nem bírnak. Érdemes végigülni már csak a lezárás kedvéért is.

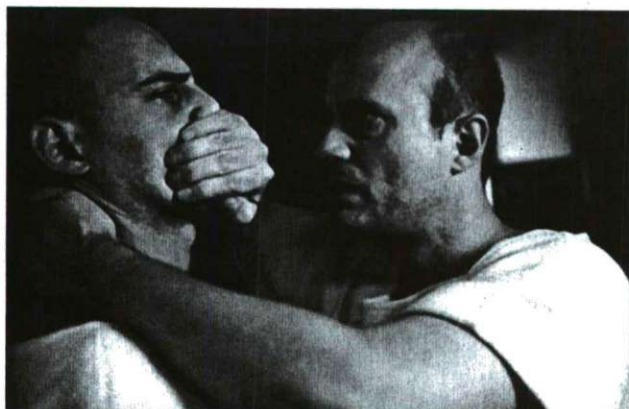
Nem árulok el titkot, ha leírom, hogy a pszichológusok kezéből persze kiesik az irányítás és az ember emberré lesz. Nem, nem állattá, az nem tesz ilyet, mint ezek az emberek. Minthogy német film és németek a szereplők a kegyetlenkedő embereket könnyen lenácizhatjuk, megvédve magunkat attól, hogy nálunk nincs ilyen. Csak nagyot tévedünk. Sajnos mindenhol van azokból az emberekből, akik hatalmaskodnak és le akarnak nyomni mindenkit. Az ellenőr a villamoson, a ruhatáros a Mariott-ban, a portás egy épületben. Ismerjük ugye? A kicsi hatalmi pozíciók, ahonnan meg lehet valakit szégyeníteni, mind-mind olyan, mint a kegyetlenkedő figura a filmben, vagy bármelyik sorozatgyilkos. Lehet, hogy erős a hasonlat, nem is állítom, hogy az ellenőrök sorozatgyilkossá válnak, de egy mesterséges környezet és az elvárásnak való megfelelés nyomása (rendet kell tartani a börtönben) eltorzít, megváltoztat.

Visszatérve a cikk elejére, azóta nem nagyon néztem a „valóság” műsorokat, és amit láttam, már azt sem hittem el. A televíziók mindent megtesznek a nézettségért, vagyis a reklámpénzek növelhetőségéért. Kikotyognak a beengedett családtagok kis titkokat (a barát nem várja meg), pornószínésznőt küldenek a házba, élőben kapcsolják az egyik szereplő kis falucskáját, ahol a túl aggódós anyuka feltűnési viselkedésében nem tud semmi értelmeset kinyögni. Itt a producerek, a tévések a börtönőrök és mi vagyunk a rabok, ha nem zárjuk el a tévét. Azt csinálnak velünk, amit akarnak. Ha kell megkedveltetnek valakit, vagy épp megutáltatnak. Egy percbe sem telik...

A mozi tíz díjat nyert el eddig mindenféle fesztiválon, aki elmegy rá, tömény filmet kap a pénzéért. A hivatalos honlapon pedig ott lapulnak a háttérinfók.

Jó szórakozást és kellemes gondolkodást!

Molnár Péter

Visszafordítható KÁR (RÁK)

Amikor kiderül, nem akarjuk elhinni. Biztosan téves a diagnózis. Újra megcsináltatjuk a vizsgálatot, és az azonos eredmény láttán el kezd kerülni a halálfélelem. Szitkozódunk, miért éppen velünk történik mindez, átkozódunk, hogy más jobban megérdemelte volna. Beugranak injekciós tűk, infúziók képei, és fölöldünk valami örvénylésszerű fájdalomban. Zuhanunk, és nem hiszük el, hogy ezek mi vagyunk. Már értékelnénk mindent, azt a „k...a” életet is, amit annyiszor gyálztunk, ha valami nem sikerült. Aztán egyszerűen csak döntünk. Kiszállunk ebből a szétmálló kínföldésből. Megpróbálunk kijönni belőle.

A rákos betegek pszichoterápiával való gyógyíthatóságáról Kopornyik Zita pszichológusnővel beszélgettem, aki a Tamasz Egyesületben is tevékenykedik.

Ön súlyos rákbetegeket segít a gyógyulásban. Pszichológusként ez a választott szakterülete vagy más út vezetett el odáig, hogy hivatásaként foglalkozzon daganatos, ám a gyógyulásban hinni tudó emberekkel?

Korábban alkoholbetegekkel foglalkoztam, ám meg kell mondanom, hogy sokkal hálátlanabb feladat volt, mint a daganatos betegeknek visszaadni az életben maradáshoz nélkülözhetetlen hitet. A halál torkából könnyebb visszahozni embereket, mint az alkohol markából. Ez azért van így, mert más a betegségbelátásuk, az alkoholbetegeknek, és más a rákbetegeknek. A betegséghez való viszonytal kapcsolato-

san az előbbieknél elmondható, hogy a betegség tudomásul vétele csak a végső fázisban jelentkezik sok esetben, amikor már nagyon nehéz segíteni, míg utóbbiaknál, ha a betegség-tudat az öngyógyítás szándékával is párosul, akkor már könnyebb. Régen megfogalmazódott már magammal szemben az az elvárás, hogy pszichológusként kialakítsam a halálhoz való saját viszonyomat, hogy tudjak mit kezdeni a halállal. Azelőtt ez a kérdéskör kifejezetten gondot okozott, mert taszított, mivel nem találkoztam vele testközelből.

Minek köszönheti, hogy ez a viszony gyökeresen átalakult?

Simonton *Gyógyító képzelet* című könyvét olvasva, igen megragadott az abban fellelhető egyik fejezet, amely külön foglalkozik a halál elfogadásának technikájával. Ezt követően elmentem egy tréningre, amelyet a Simonton könyv fordítója Dr. Hermann István pszichiáter tartott olyan orvosok és pszichológusok számára, akik tudatosan szerették volna átrendezni az e témakörhöz való viszonyukat. Itt olyan emberekkel találkoztam, akik közül sokan foglalkoztak daganatos betegekkel, és szerették volna elsajátítani azt a gondolatosságot, amely még hatékonyabbá tenné a gyógyítást a hit bevonásával.

Hogyan kezdődött életének azon szakasza, amikortól pszichológusként is a valós életben elkezdhetette alkalmazni mindazt, amit ezen a tréningen tapasztalt?

Semmi sincs véletlenül, mint ahogy az sem, hogy éppen akkor, amikor a tréning befejeződött a számomra, akkor keresett a Rákbetegek Országos Szövetsége Szegedi Napforduló irodája pszichológust a rehabilitációhoz. Nekem adódott az a lehetőség, hogy ezt a tevékenységet én végezhetem.

Nem okozott kezdetben nehézséget az, hogy önnek valószínűleg az élet szép oldaláról kellett mesélnie ezeknek a súlyosan beteg embereknek?

De igen. Természetesen felmerült bennem, hogy mit is mondhatok, egy haldoklónak én, aki egészséges vagyok. Mondjam azt, hogy „milyen szép az élet”? A kezdeti tanácstalanság után azonban úgy gondoltam, annyit mindenképpen megér, hogy igenis belevágjak abba, hogy ezen a szakterületen próbáljak meg tevékenykedni. Érdekes módon a beszélgetések elején már azt tapasztaltam, hogy nemhogy nekem kellett megvigasztalni ezeket a súlyos rákbeteg embereket, hanem még én kaptam tőlük rengeteg derűt, életigenlést, és bölcsességet. Már a kezdetektől kölcsönösen segítőtűk egymást.

Van-e valami összefüggés a lelki alkat, és a betegség kialakulásához vezető út között?

Sok esetben határozottan erről van szó. Megfigyeltem, hogy bizonyos viselkedésmoделlek esetében még inkább valószínűsíthető a rák valamely

formájának kialakulása. Nem szeretnék általánosítani, de azt kell mondanom, hogy gyakran a „tipikusan jó” emberek lesznek e betegség áldozatai, olyanok, akikre jellemző a mások elvárásaihoz való túlzott alkalmazkodás. Ők huzamos ideig rendezkednek be arra, hogy csakis mások szolgálatára tegyék fel az életüket, és eközben elfeledkeznek arról, hogy saját magukra is figyeljenek néha.

Mennyire személyiségfüggő az, hogy kik azok, akik rendíthetetlenül hisznek a gyógyulásban, és kik azok, akik olyankor is hajlamosak feladni, amikor még van remény?

Van személyiségbeli háttere is valóban. Általában a harcosabb típusú emberek, akiket „különleges”, „kiváló” betegeknek is szoktak nevezni azok, akiknek különösen nagy esélye van a gyógyulásra. Ezek az emberek az orvosok előtt a renitens betegek, akik kíváncsiak, és akik nem törődnek bele a néma gyógyításba, nevezetesen abba, hogy nem mondanak nekik túl sokat az állapotukról. Ők saját maguk is részt akarnak vállalni a gyógyításukban. A hagyományos orvoslás eredményeit még inkább fölerősíti a hit és a tenni akarás.

Mi az, amit ön tanult élet és halál titkairól ezektől az emberektől?

Elsősorban azt, hogy ebben a rendkívül kilátástalannak látszó helyzetben nemhogy magukba zuhannának, hanem erejüket megsokszorozva képesek a gyógyuláshoz vezető út aktív oldalát választani. Azt, hogy a halálos fenyegetettségben sokak értékrendje radikálisan megváltozik. A betegek nagy többségénél megfigyelhető, hogy amikortól elfogadták betegségüket, de a tevékeny és öngyógyító életformát választották, hirtelen más értékek lesznek fontosak. Az életet a valódi súlyában képesek lesznek értékelni, és szeretni.

Maga a terápia hogyan valósul meg?

A terápia két részből áll. Van egy pszichoterápiás része, amely során felkutatjuk a beteggel közösen, hogy milyen lelki okokra vezethető vissza annak kialakulása. A felkutatás azért fontos, hogy tudatosodjon benne az, hogy milyen gondolkodási és viselkedésbeli stratégiák vezettek közvetlenül a betegség kialakulásához. Átbeszéljük a lehetséges konfliktuskezelési és életvezetési technikákat, a stresszkezeléssel kapcsolatos tudnivalókat. A terápia másik része a tünetkezelés, amely szelíd gyógymódokkal történik, relaxációs, és imaginációs, azaz képalkotási módokból áll. A relaxáció pozitívuma az, hogy végre önmagára koncentrálhat a beteg, a saját belső nyugalmának megtalálására szentelheti idejét. A képalkotás a gyógyítás képi útját jelenti, amikor elképzeli a beteg a gyógyulás folyamatát, először a betegséget, majd azt, hogy hogyan gyógyítaná meg. Elképzelteti szimbolikus, vagy valóságban is, bár talán a szimbolikus megjelenítés még hatásosabb. Van, aki például a ráksejteket egy virág elszáradt leveleiként képzelte el, saját keze pedig,

amivel a leveleket megrostálta, a fehérvérsejteket szimbolizálta. Nagyon fontosnak tartom azonban elmondani, hogy ezek kiegészítő technikák, és nem nélkülözik a hagyományos orvoslást.

Mi az, amiben még többet jelent ez a terápia annál, mintha pusztán tüneti kezeléssel beszélnénk?

A képalkotásos módszer alapja az a beállítottság, hogy a gondolatnak teremtő ereje van. Ma már tudományosan bizonyított, hogy ezzel a módszerrel az immunrendszert erősíteni lehet a killer sejtek számának megszorításával, azokéval, amelyek a betolakodó sejtek elpusztításáért felelősek. Egyébként, ha teremtő képzeletről beszélünk, nem kell messzire menni, elég csak arra gondolni, hogy amikor valaminek a bekövetkeztétől félünk, akkor gyakran megjelenítjük, utána meg csodálkozunk, hogy bekövetkezik... A tudatalatti nem tesz különbséget vélt és valós között. Azt amit én képzeletben lejátszok, vagy amit valóban megélek, a tudatalatti azonos módon kezel.

Mi történik, ha valaki menetközben földadja?

Terápiák mellett is előfordul ez sajnos. Számomra az a legnagyobb kihívás, amikor én pontosan látom, hogy hol lehetne visszafordítani a földadási folyamatot, de a beteget meg kell győzni a gyógyulás realitásáról. Ám ez a beteg segítség nélkül nem megy. Az a lényeg, hogy segítsünk az utolsó percig, és javítsunk az életminőségen. Nagyon sokan fogalmazták meg azok közül, akik meggyógyultak, hogy a betegségük mennyi mindenre megtanította őket, és, hogy teljesebb lett az életük. Ezeknek az embereknek az életszeretete, tenni akarása példaértékű. A munkámhoz szükséges lelki erőt az ő sikerük adja. Az, hogy a betegségüket visszajára tudjuk fordítani együtt, meggyőző arról, hogy mindezt érdemes csinálni. Kell hozzá az én hitem, az ő hitük, és az, hogy tudjuk, hogy ez egy közös út.

Szabó Katalin

Bővebb információ:

TÁMASZ Egyesület, Szeged, Bocskai u. 9.

Ember

Ember. A világ száználmas, elkorcsosult élőlényei, telítve mindazzal a gyengeséggel és tulajdonsággal, mely felhalmozódott bennük az évezredek során. Ember. Élőlények, melyek azért teremtődtek, hogy saját maguk pusztítsák el önmagukat, hogy saját kízómasterük legyenek életük során. Mert mivé válnak, ha elhagyják a józanság színterét, és elsüllyednek a folyékony mérgek tengerébe, alkoholpárába fojtva tudatukat? Meredő, lelassult érzéssel tekintenek körbe, eltompult hallással, fáziskésés állapotában ontják magukból érthetetlen szavaikat. Mert az egyénileg felfogható szójelentéseket hasonló állapotba zárt embertársának érthetetlen formába önti, és a

saját igazság és értelem tudatában túl akarván harsogni mindenki mindenkit, a káosz érthetetlen és idegőrlő állapota szabadul el köztük. Ember. Mocsokban születnek, mocsokban élnek, mocsokban halnak meg. Más vére takarja testük, mikor világra jönnek, hogy élet és halál közt induljanak el kitaposatlan ösvényükön, hogy a saját maguk okozta koszban, mocsokban éljenek, hogy aztán férgek rágják szét sáros testüket a tudatlan állapotban. Figyelmen kívül hagyva mások személyes más világát, önálló kultúrérzetét, gátlástalanul tipornak bele az önálló életvitelbe, hogy otthagya jelüket, hátrahagyva a pusztítást, megjelenítsék benne pozitívnak vélt gondolataikat, életformájukat,

kat, hogy az elszakadniakarásból, visszahúzódsból megpróbálják előrangatni az elrejtett társadalmi érzéseket; hogy megfertőzzék a más a sajátságukkal. Mert emberek, akik arra képesek, hogy az elfojtott kisebbség építményét lerombolják, hogy erőszakkal formálják saját képükre az idegent. Ugyanis félnek. Rettegnek az ismeretlentől, görcsbe-rándult gyomorral lépkednek az idegenben, vágnak saját világukba, melyben erősnek érzik magukat, pedig ugyanolyan gyengék. Csak ők tudatlanok, akik becsukják szemüket, hogy ne kelljen tudniuk semmiről, ami nem megfelelő saját izlésviláguknak. Mert ők csak emberek.

Dulakh

Falak közt

Falak vesznek körül,
sötétség honol a szobában,
holdfény sugárzik az ablakon,
egyedül ülök. Magányban.

Gondolataim már messze járnak,
egy távoli világban,
hol emlékeimet őrzöm
egy végtelenségben, elzártan.

Állok a történések közepén,
érezem a vonzódo sugarakat
ahogy felém terjeszkednek,
s agyamba hatolnak.

Megelevenedik a múlt,
újraélem mindazt,
mi egykoron már megtörtént,
legyen az boldog, vagy fájdalmas.

S felkavarodnak az érzelmek,
ahogy valósággá válnak,
ahogy újra látok arcokat,
érzek szívgyötrő illatokat,

hallom életadó nevetésed,
látom könnyeszomorú arcodat,
és újra együttérzek veled,
mikor ketten voltunk lélekfonódva.

De mindennek már vége,
mi fényes volt, most matt lett,
távolság szült gyermeket,
mely most idővel felcseperedett.

Dühtől eltorzult arccal,
véresen zokogó lélekkel,
kilépek a végtelenből
fájdalmakkal telve.

Elhagyom most múltamat,
s elszakítom fonalait,
bezárult tudattal
próbálom temetni nyomdokait.

Falak vesznek körül,
és én csak ülök a magányban,
ahogy lelkem kínlódva lüktet
a sápadt holdsugarban.

(Written by Dulakh)

B Ű V Ő S v i l á g V I .

Egyre több erőre lesz szükségünk az év vége felé, hisz már csak egy-két fergeteges vagy fertelmes buli és máris itt vannak a vizsgák, aztán szilveszter. Én nem akarok senkit sem ijesztgetni, hiszen ezt egy eldugott agybarázdában mindenki tudja... csak néhány ötletet, túlélőszert, satöbbit gyűjtöttem a bűvös nagyvilágból, hogy senkit se érjen megrázkódtatás, ne ébredjen detoxikálóban, ne kérdezze bűgő hangú fehérköpenyes, hogy - Akarsz beszélni róla?

Első az egészség, meg ép lélek is jobbra ép testekben lakozik: együnk minél több zöldséget, ilyenkor őszszel még bárhol, bármit megtalálunk, akinek pedig kertje, vagy nagymamájának kertje van, szinte egész évben el van látva réparetekkel. Vigyázat a borral és a hússal, abból csak mértékkel. Kőszvény lesz a vége. A gyógyónövények mindig előnyben. Már volt és lesz is szó arról, mi mire jó, most csak annyit kérdeznék, tudtátok-e, hogy a csipkebogyóban hatvanszor annyi C-vitamin van, mint a narancsban? Megoldás még a sokféle bõti-fajtájú vitamin, de a természetes mindig sokkal élvezetesebb is! S ha már a zöldségeknél tartunk, egy kis kiterő Mari hónaljja tájára: a brüsszeli Bordet intézetben kísérleteket folytatnak az indiai vadkender gyógyászati alkalmazásával. Egy MTI-jelentés szerint rákos megbetegedések fájdalomcsillapítására használnának vadkender származékokat. Nemrég kezdődtek a kísérletek, önkéntes jelentkezőkkel, ha valakit érdekelne – bár ehhez daganattal is rendelkeznie kell, azt hiszem. Otthoni próbálkozás – kizárólag a tudomány szolgálatában?! Ha a patikában a kontyos Juliska

nénitől kérsz egy dzsót, nem biztos, hogy tudja, van-e olyan a raktárban.

Vissza az ételekhez: nos, épp most kezdődik az az idő, amikor mindenki elkezdni felszedni a kilókat. Kettőt, négyet, nyolcat, tízet, ki mennyit bír. Bár tényleg több energia kell, a sportot, enyhe diétákat, aki eddig is módszeresen megtartotta, nehogy elhagyja! A többiek kövesék példájukat! A vizsgakosztümre legyetek legalább tekintettel meg a születek pénztárcájára. És ami a fogyókúrát illeti: ne vizsga előtt fogyózzatok három nappal. Az csak koplalás és buktát eredményez valószínűleg de nem túrósat.

Külcsíny a belbecs után: némi szépségápolás: a mágikus szakkönyv szerint hajnövesztésre a legjobb: tojássárgája. Ezt vasedénybe kell rakni és elégetni. Hogy ebből mi lesz? Azt nem tudom. Állítják, hogy olajat lehet kipréselni belőle, ezt a fejre kenheted, ha mered.

GRATIS

Hogy a ház minden bolhája csak téged keressen fel:

Aki sok nyers gesztenyét eszik, minden bolhát testére és ruhájára vonz. Aki ezzel szemben minden nap olajba (napolajba) mártott kenyeret eszik, azt elkerülik a bolhák.

Vigyázz, ha kutyád van és még kicsi. Ő sem ehett gesztenyét, mert vagy elől, vagy hátul záródik el a nyílása. Aztán se ki se be. Se eb...

Szlanicsán Rózsa

N y o m o m a r i z s á t !

F ő z z ü n k r i z s t !

Ebben a hónapban főzzünk rizst! Ezt nem kell nyomni amúgy. Már mint úgy. Ccc! Nem úgy!

A rizs kínai étel. De a szarvasi rizszüzenben is gyártanak ilyet. Apró fehér szemekből áll, akár a tic-tac, csak vékonyabb. Részlet a rizs-dalból, amit a *Dalai Láma Dalai* c. kötetben olvastam. A rizses furcsa játék ott kezdődik, hogy főzzük tíz percre, puhára. Ha a rizs nyers maradt, akkor már jó ropogásra főtt. Ha gyors rizst akarunk enni, nem kell feltétlen gyors rizst venni, elég megszórni egy kis

gyorsítóval, Speedy Gonzales termékek előnyben. Vagy a rizi bizi, mint rizikófaktoron kívül eső másik lehetőség. Ehhez végy fele annyi bizt, mint rizst, mely kerek és zöld. Zacsokban, üvegben terem a boltok polcain. Íze izé, mint a sós boré, e két elemmel is helyettesíthetjük, ha záróra már, és a boltos néni kiabál.

Másik menüajánlat: franciaborda, reszeltmártással, diófelfújttal. Ez is majdnem így készül, csak borda is kell bele, a bordába a só már eleve bele van telepítve. A mártáshoz 10-15

csipet falat májat resztelünk, de ha nem tudunk, reszelni is lehet. Végül a desszerthez kell egy pumpa, amivel a diót felfújjuk, ez egy kicsit kemény. Vigyázz, nehogy felfúdjod. Jó étvágyat, jó szelet! Egyed!

Egyed Konyhája a következő hónapban is vár praktikus ötletekkel... (Tervezett téma a rántotta csínja-bínja, mint például: hogyan rántsunk marhanyelvet combnyaktörés előtt és után.)

Szlanicsán Rózsa

Állítsátok meg Terézanyut!

avagy van-e élet a férfiak után?

Minap, egy férfiak által kedvelt újságban megjelent egy felmérés, miszerint a mai, 20 és 40 közötti nők átlag 38 %-a él egyedül, vagy egy laza párkapcsolatban. Harmincnegyzet százalék! Bár nem voltam matekszakos, annyit még kitaláltam, hogy ez azt jelenti, hogy körülbelül minden harmadik csaj pasi nélkül szaladgál a nagyvilágban. Vajon miért van ez így? Lehetséges, hogy a tavaly megjelent könyv hatására kialakult Bridget Jones – szindróma az, ami elriasztja a hímneműeket? Hiszen ez a könyv (és később a film) világosan rámutatott arra a világtörténelmi eseményre, ami a huszadik században zajlott le: a gyengébbik nem drasztikus átalakulása.

A feministákkal kezdődött az egész. Azután következtek a 20-as évek cigarettázó, nadrágot viselő, autót vezető hölgyei, akik már odáig merészkedtek, hogy bokájukat és derekukat is megmutatva fürödtek nyilvános helyeken. Innen már könnyen eljutottunk a második világháború utáni, férfihiányos évekhez, amikor a háziasszonyok indultak el reggel a munkahelyre, és évekkel később ebből a folyamatból jött létre a karriervadászó, független nő eszméje. S íme, a XXI. századi „tökéletes nő” megtestesítője, a súlyaival küszködő, „főzőfenomén”, harmincas szingli, aki a napi cigi és alkoholmennyiségeket számon tartva keresi a nagy Ő-t.

Persze, a szingli szó nagyon tág meghatározás. Lehetünk

kicsit ducik, vagy soványak, konyhatündérek vagy menza törzstagok, csak dohányzók, vagy csak alkoholizálók, azért valljuk be, minden nő életében megvoltak már azok a bizonyos, két pasi közötti időszakok, amikor hű barátok által támogatva, végigjárva a város kocsmáit és szórakozóhelyeit, „kiittunk” és kitáncoltunk önmagunkból. S ha már ébredtünk fel egy idegen albrétben, egy majdnem idegen fiú mellett, nos, akkor a következő könyv tényleg nekünk készült, elolvasása kötelező.

Már csak azért is, mert a szerző, Rác Zsuzsa félig-meddig önéletrajzi ihletésű történetében hirtelen magunkra ismerhetünk, és megkönnyebbülten felsóhajthatunk: „Jól van, már azt hittem, csak én vagyok ennyire hülye!”. De nem. Tényleg ilyenek vagyunk. Ez a tény, a főhősnő, Kéki Kata életét olvasva egyre jobban kiderül. Kétdiplomás, három nyelvet beszélő, fiatal értelmiségi csaj kálváriája Pesten, a férfiak és munkahelyek keresgélése között, éppen csak annyi humorral, hogy majd' leesel a székről a nagy röhögésben. Amolyan „bridget jones”-os, Hugh Grant nélküli magyar valóság.

Valószínűleg a fiúolvasók már most eldöntötték, hogy messziről elkerülik ezt a könyvet, mert ugyan ki kíváncsi egy „nyálás, lelkizős lányregényre”. Pedig ha esetleg belelapoznának, talán fény derülne, hogyan gondolkozunk mi, milyen a híres női (szőkenő-s) logika, miről beszélgetünk annyit egymás között, és miért dönt úgy az a harmincnegyzet százalék, hogy a fakanál és a gyereknevelés helyett „inkább a vodkát választja”.

Ez a gyorstempójú, karriercentrikus kor, amelyben olyan könnyű lakhelyet, állást, társat váltani, ez termeli ki a szingli létformát. Vagy talán ezek a tulajdonságok mindig is bennünk voltak? Egy biztos, a nem tökéletes alakú, nem babaarcú, nem háziasszony, kicsit szerencsétlen, de önmagán mindig nevetni tudó, szeretetet adó és kapni vágyó Bridget Jones, Kéki Kata (vagy nevezzük akárhogy) mindig is élt, él és élni fog.

- szana -

– Elnézését kérem, Uram, igazán nem szeretnék alkalmatlankodni, de engedje meg, hogy figyelmeztessenem: itt hátul némileg feltűrdött a zakója és félek, amennyiben nem igazítja meg, meglehetősen riadalmat kelthet az övére csatolt robbanószerkezet az utasok körében!

– Ó, milyen igaza van, tényleg!

Nagyon kedves, hogy szólt, köszönöm szépen!

– Nem tesz semmit. Felebaráti szeretet, miegymás, tudja... Éppen a Vásárcsarnokba indultam. A feleségem szerint ugyanis kizárólag a kis-

M a

termelőktől vásárolt karácsonyi kacska ehető. Ha nem tart tolakodónak, Ön meddig utazik?

– Micsoda véletlen! Én is épp oda tartok! Lám, már itt is vagyunk...

Csenget a villamos, a kamikáze leszáll...

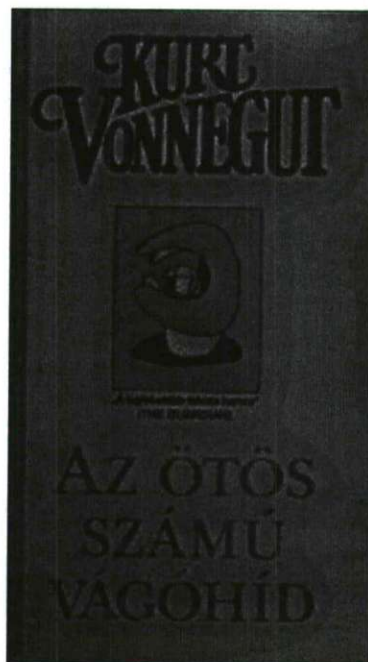
kiszera méra

Könyv a lánló

Regény

Kurt VONNEGUT: Az ötös számú vágóhíd

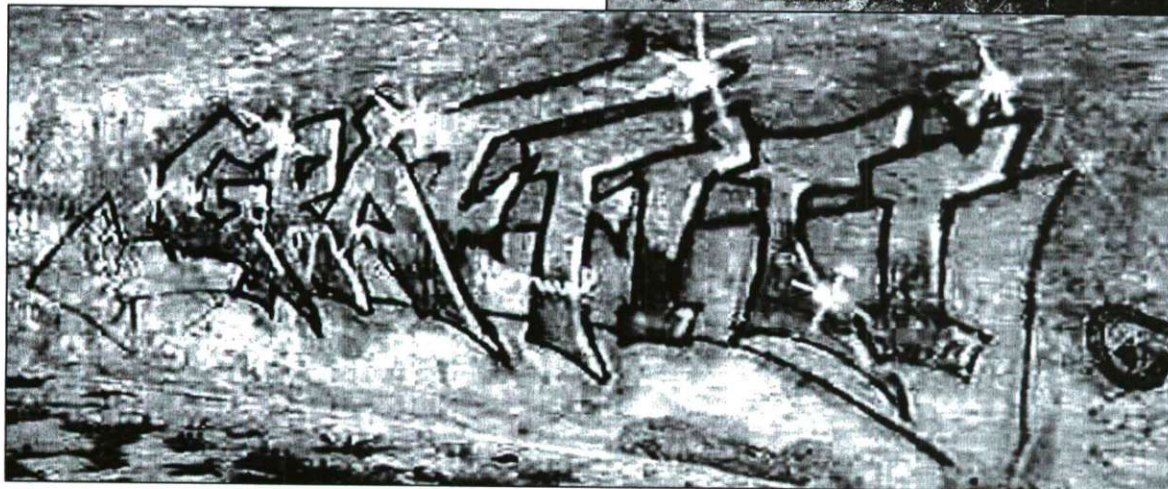
Kurt bácsi újra varázsolt egyet, és papírra vetette ezt a kis szösszenetet, anno 1968-ban. Korunk egyik legnagyobb amerikai írójának főműve ez, melyben személyes élményeire építve meséli el, hogy hogy is volt az, amikor a dicső és jóképű, fess angol pilóták porig bombázták a hadászati szempontból semleges műkincsvárost, Drezdát. *Az ötös számú vágóhíd* – pontosabban a pincéje – az a hely, ahol amerikai hadifogolytársaival együtt átvészelték a bombázást, mialatt „Elba Firenzéje” porrá égett. Ez így nem hangzik valami viccesen, minthogy a könyv sem mulattatni akar, de nem is tragikusan szomorú, mert ez egyáltalán nem háborús könyv. Vonnegut sajátos keserédes humorával meséli el történetét, idősíkokon szánkázva ide-oda ismerkedünk meg a szereplőkkel. Az én kedvencem az a szerencsétlen öreg tanár, aki önkéntesként vonult be a seregbe, de egy teáskanna eltulajdonítása miatt főbe lövik. Halál és művészet – így megy ez.

Bölcsesség

Olyan kicsi krumplik vagyunk (graffitis könyv)

Hát igen, graffitis könyv, nem tudom, hogy kell-e még ehhez valami kommentár. Na jó, legfeljebb annyit, és csak annak, akinek gőze sincs arról, hogy mi fán terem a falfirka, hogy ez a könyv bizony az élet bölcseségeinek a színe-java, olyan bölcs, magvas és találó megállapításokkal, mint a már a címben is említett *Olyan kicsi krumplik vagyunk*, és még ezernyi más vicces és/vagy elgondolkodtató aforizma. A vágyak, álmok találkozása az olykor keserű valósággal. Na, nyomás a könyvtárba, kivenni, röhögni, gondolkodni. Most!

Anonim

Nevek nélkül és számok nélkül
létezőnk egymás mellett
ellankadva.
Nevekkel és számokkal
élünk egymás mellett
elhaladva.
Nézzük egymást,
és mosolyogva álljuk mások
tekintetét.
Elássuk hazug korbácsok
tekintélyét.
Megadjuk magunkat, hogy úgy látsszon,
mintha megadnánk magunkat.
Elütjük magunkat, hogy úgy látsszon,
elgázoltuk agyunkat.
Aztán fölállunk
a földről kiszáradva
Fölkélünk a széllel.
Hátrálatva
nem vagyunk.

Szabó Kati

Cipőbolt

Várom, hogy jöjjön valaki.
Itt várlak a cipőbolttal szemben,
Egy alig fogó tollal a kezemben
Várom, hogy jöjjön valaki.

Az emberek háta mögött
esetleg rám találsz,
ha délután erre jársz
itt, a női cipők között.

ATS

Hang nélkül

Lassan,
Csöndben
Lépegetve,
Esőben ázva,
Megremegve,
Gondolatba zárva,
Feszengve,
Ülve,
Állva,
Fekve.

Zé

Őszi kék

Bámulom a kékre váló kabátokat, lassan
lassan cammognak, kikre köd tapad,
ám még csak ősz van.
Elballagó léptek gazdái mit
Se hallanak dalomból mit
- nem mintha bárkit is érdekelne -
szórakozva dúdolok.
Az útra is kék bársonyt kalapáltak,
Vertek, elballagó léptek ütemén.

Nézek ilyenkor annyi mindent,
vicceket, vicceket,
közönyt, közönyt,
két gyerek rongyban lófrál,
a vénasszonyok kenyeret
vetnek a kóbor ebnek
nekünk csak kicsi a jussunk,
a ködös reggel este reggel.
És fénycsfk, a kabáton, lopva,
mert még csak ősz van.
Bájos és lomha.

Róz

Látogató

ülünk és nézünk magunk
elé
csak ülünk és nézünk
csak ülünk és nézünk
magunk elé
és várjuk hogy
elrepüljünk
hátradőlünk a székből
várjuk a nagy csodát
előveszünk pár kekszet
pillanat már nincs tovább
üvölt a csönd mégis
szárnyra kap egy angyal
csöndben vagyok én is
megkéri hogy hagyjam
nélkülem nem tehet

semmit
csak ha én is kérem
majd lenyalja könnyeim
amikor én éppen
szólni már nem tudok
mégse áll a nyelvem
nem baj annak nem is
kell
elég hogy bevertem
a fejemet az örömök
határához érve
ő meg vitázni akar
de nincs semmilyen érve
csak az hogy mindent
látunk
ott fönnt engem mégse
érint meg a lélek
csak a test pár része

Pipázó

Zsuka VI.

Befejező rész

Sokféle nyomon elindultunk, sokféle szálat göngyö-lítettünk fel az utóbbi több mint fél évben. Hogy Zsuka valóban Zsuka volt-e? Hogy Zsuka több Zsuka volt? Hogy Zsuka több volt, mint Zsuka? Szemfüles Lajcsi és

Sólyomszem Pista kollégám szögre akasztotta lap top-ját és Kubába költözött. Zsuka Morovna teljes kiléte úgy tűnik – örök rejtély marad. Csak az emléke miénk...

Miután a dorozsmai szelvénytelep környékén Latabár úr megtalálta a Zsuka-dokumentumokat, tetemes pénzt kért, de mivel nem tudta megvenni ezt a nőt, az utolsó oldalt a záradékot nem adta át szerkesztőségünknek. Ám eljuttatta a befutott karakószörcsögi jogtanácsadónak s a karakán Karikó Sándor kis ráhatásra kipakolt. Kiderült, az állítólagos klón-fotón a híres Cidri Kámför látható egy hazai hasonmás-felfedezettel, aki nem más, mint Bunyós Ica, a kocsmá réme. A fotó azért lett gyanús, mert a push up-ultrapasztór reklámban a két nő olyan szöke...

A nemzetközi titkosszolgálatok kutatóakciója is egy eddig ismeretlen terrorista szervezet játéka volt csupán. Zsuka mitikus személyét a kormány félrevezetésére használták. Ezek szerint nem léteztek a Zsuka-klónok, így az örmény népdalénekes Elton Dzson neje és a szuperkőcsög etióp vegyész felesége sem lehetett a Zsukák valamelyike.

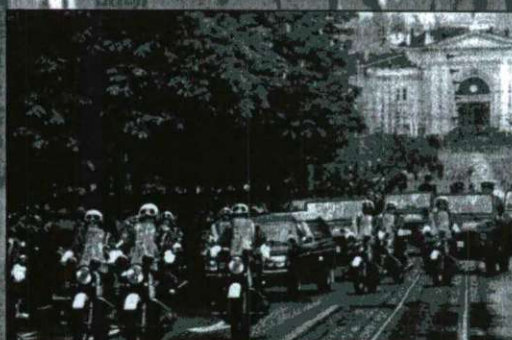
A záradék kimondja, hogy szeretett költőnők kiléte

enyhén kétes. Mindez 1982 elején fogalmazódott meg, s a feltételezett halálozási dátum, 1987 most ismét reálissá vált: David Caxetlopoit arab mágus hozta nyilvánosságra, állítólag a Zsuka-ismerősök megbízásából. Környezetéből egyébként csak a kis Lakatos Pokáhontászról tudunk biztosat. A költőnő fogadott gyermeke is csupán néhányszor találkozott gyámjával. Most Kubában él, Kasztrált Fidelius házi fogságában. A veterán szívtipró nem tudta kiheverni a szerelmi csalódást, így magához láncolta a leggyengébb lányszemet. A kis gyámgyerek hű szolgálja Burgonyás Demetriosz és magyar kőbor fajkutyája, a pajkos Kiskuyaszcula védelmében él a tengerparti homokba ásva.

Utolsó akkordként a Havanna Castro Center fekete dobozának adatai következnek. A klón-laboratóriumban 1987-ben történt robbanás talán a legmeggrázóbb, hiszen 99%-ban bizonyították a végzetet. A titkos klón és atomkutatókat svájci bankokon át Zsuka támogatta, s a szörnyű napon épp a tudósok munkáját szemlélte, amikor egy furgon üzemanyag-nyomásszabályozó szelepe eldugult és varatlan robbanásával levegőbe röptette a bázist. A doboz rögzítette utolsó hangfoszlányait: „Sztrapasek manyezs - ocseny kanyec!” – Kolosszális robbanás – méltó halál!

Tecső-gazdaságos Mézga-pólót viselt, Paula is ott vásárol... síremléke Kampecso főterén áll...

Szlanicsán Rózsa

Kiállítás az Impala Házban

Az Őszi Kulturális Fesztivál keretén belül nyílt meg Kárpáti Tibor grafikus kiállítása Szegeden az Impala Házban (Zárda u. 9.). A rendezvényt Kass János grafikusművész nyitotta meg.

Ki is Kárpáti Tibor?

1996-98 között tanult a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz-angol szakán. Eközben felvételizett a Magyar Iparművészeti Egyetem tervezőgrafikai szakára, amelynek jövőre lesz a végzős hallgatója. Munkáit többek között bemutatták Tokióban, Lisszabonban, Bolognában és Párizsban a Caroussel de Louvre-ban.

Az alkotó önéletrajza nem meglepő, ha megtekintjük, színes, látványos és nem utolsó sorban elgondolkodtató, megnevettető munkáit. A látvány megvalósítása nem olajfestékkel és nagyecsettel vagy ceruzával né tán szénnel készült, hanem a XXI. század vezető számítógépes lehetőségeivel.

Néhány kérdésem nem az alkotóhoz – viszont róla – szólt, hanem tanárához, *Szekeres Ferenchez*, aki a rajz tanszék tanára.

Hogyan nevezhetjük ezt a grafikai világot?

Valójában ez egy posztmodern „firka” világ, ami vázlatfüzetekből indult ki. De később több lett, mint firka. Ez bontakozott ki, mikor felvételizett az Iparművészeti Egyetemre. A firka az egyetemi évek alatt letisztult formai világ lett.

Nyaranta működik egy nemzetközi reklámgrafikai alkotótelep, amit Ön hozott létre és Kárpáti Tibor is résztvevője. Hányadik alkalommal rendezték meg?

Eddig hét alkalommal került megrendezésre a tábor, ami saját költségvetéssel úgymond „családi” vállalkozásban indult. Később már a Nemzeti Kulturális Alap és az egyetem is támogatta.

Kik a tábor résztvevői?

Vajdasági magyarok, Erdélyből pedig a temesvári Művészeti Akadémia hallgatói. Hazaiak közül a művészeti főiskolákról és egyetemekről érkeznek. Visszatérő vendégkonzulense a tábornak Kass János grafikusművész.

Mi az állandó kitűzött cél?

Szemléletformálás. A tábor végén kiállítást rendezünk az ott készült alkotásokból.

Hol voltak eddig a táborok helyszínei?

Kiskunfélegyházán, Szegeden. Természetesen ugyanezen városokban rendeztük meg a kiállításokat is. Az, hogy a következőt hol rendezzük meg, az még a jövő titka.

Ebben az alkotóműhelyben dolgozik ma is Kárpáti Tibor, akinek kiállítását mindenkinek ajánlom szíves figyelmébe!

Cs. Szabó Zsuzsi

nyelviskola

Angol, német, olasz nyelvoktatás, fordítás
 egész évben folyamatosan induló kurzusok.
2-6 fős csoportos és egyéni oktatás,
magyar és idegen anyanyelvű tanárokkal!

Ügyfélfogadás 10-14 óráig

Szeged, Zászló u. 4/a fsz. 1.

Tel.: 62/451-202, 30/985-4111

FÉSZEK SÖRÖZŐ

BRÜSSZELI KRT. 22. TEL: 20/915-1574, 20/992-9012

FŐISKOLAI SZAKESTEK RENDEZÉSEI

"AMIT AKARTOK" PARTY
KAKUSZI BÉLÁVAL
MINDEN KÉDDÉN A FÉSZEKBEN!

CSOCSÓ, BILIÁRD, DARTS!

PÉNZTÁRCABARÁT ÁRAK!

REPÜLJ RÁ A FÉSZEKRE!

PALACSINTÁK

- 357. 85. Kakao
- 358. 85. Lebrács
- 359. 85. Túrós
- 360. 85. Málnás
- 361. 85. Díós
- 362. 85. Ananás

DESSZERTEK

- 111. 360. Csizmazsi-sávos
- 112. 345. Fogkrém
- 113. 265. Padlizsós
- 114. 245. Gesztenyepüré
- 115. 230. Somlói galuska
- 118. 320. Fall szigterréi jöttöm

SALÁTÁK (5 BÉKA)

- 121. 55. Majonézes kukorica
- 122. 70. Majonézes zöldségsaláta
- 123. 65. Majonézes zöldségsaláta
- 124. 85. Majonézes tojás

CSOMAGOLÁS

- 55. Pizza dobos 4"
- 125. Pizza dobos 20x2"
- 35. Málymag emelőkész
- 5. Málymag emelőkész
- 10. Papricacsomagolás

TÉSZTÁK

- 81. 370. Bolopul spagetti
- 82. 390. Milánói spagetti
- 83. 405. Carbonara
- 84. 390. Stavros rétespajta
- 85. 405. János Vitéz rétespajta
- 86. 405. János Vitéz rétespajta
- 87. 365. Mező Etek előétel
- 88. 365. Szilvafűzós spagetti
- 89. 445. Csupasz spagetti
- 90. 435. Gaudium
- 91. 435. Pórási lecsó
- 92. 435. Csipogócsanak csúsztató
- 93. 455. Csipogócsanak spagetti
- 94. 455. Lasagne
- 95. 365. Soslás kocka
- 96. 365. Túrós csusza
- 97. 345. Sajtós tészta
- 98. 290. Málnás tészta
- 99. 290. Csokoládés tészta
- 100. 290. Gréna lértészta
- 101. 340. Nem plátdrós

LEPÉNYEK

- 66. 105. Lepény (diós)
- 67. 130. Lepény (tojás)
- 68. 130. Lepény (tojás)

PIZZÁK

- 1. 380. XL Sajtós
- 2. 450. XL Mozzarella
- 3. 390. XL Csupasz
- 4. 430. XL Soslás
- 5. 390. XL Soslás
- 6. 460. XL Soslás
- 7. 450. XL Paprikás
- 8. 520. XL Káposzta
- 9. 650. XL Tropicai barackos
- 10. 890. XL Tonhalas
- 11. 470. XL Hawaii
- 12. 470. XL Szalámi
- 13. 465. XL Szalámi
- 14. 440. XL Vegetáriánus
- 15. 455. XL Csipó
- 16. 450. XL Kolbásos
- 17. 450. XL Paprika
- 18. 445. XL Csokoládés
- 19. 445. XL Csokoládés
- 20. 440. XL Veszély
- 21. 495. XL Les Dregasz
- 22. 430. XL Törött
- 23. 330. XL Lebrács
- 24. 330. XL Gyömbérsós
- 25. 330. XL Lebrács
- 26. 480. XL Lecsós

HA MÉG FÉR...

- 131. 190. XL Burgonya
- 60. 70. XL Tavaszi szafi
- 133. 410. XL Tavaszi szafi
- 134. 410. Csilla bab

48670
NYELVISKOLA
 TELEFON

132. SZÉKES, RÓRUII KRT. 22.

JO ETVAGYAT NIVÁNUKI!

TALÁLKOZUNK DECEMBERBEN!

AUTÓKAT ALKOTUNK

RENAULT

MUTASS UTAT!

RENAULT **ÚJ GENERÁCIÓ**
Marketingpályázat

Bírod a kihívásokat?
Érdekelnek az autók?
Tele vagy jó ötletekkel?
Király vagy marketingből?
Benne vagy minden jó buliban?
Meg akarsz mutatni, hogy mit tudsz?
Akkor ne tétovázz, indulj a Renault Új
Generáció Marketingpályázaton!
A pályázaton 4 fős diákcsoportok vehetnek
részlet, 1 tanár vezetésével. A jelentkezési lapok
beküldésének határideje:

2002. november 20.

Díjak:

1. helyezett csapat: **4 napos szakmai út Párizsba és személyenként 100 000 Ft pénzdíj.**
2. helyezett csapat: **egy hétvégi belföldi út egy Renault-modell használatával és személyenként 50 000 Ft pénzdíj.**
3. helyezett csapat: **személyenként 30 000 Ft értékű Renault Boutique ajándék és 25 000 Ft pénzdíj.**

+ Minden induló kap vigaszdíjat!

A pontos kiírást és a részvételi feltételeket megtalálod a honlapon.

KATTINTS A JÖVŐRE!

www.renault.hu/ujgeneracio